

2010-11-25

Skickas till: Per Sonnevik
Centrum för Naturvägledning
SLU Ulltuna

Remiss till CNV om nationellt certifieringssystem för naturguider

Vi välkomnar att CNV arbetar med ett nationellt certifieringssystem för naturguider. Vi tror att det kommer att höja statusen och skapa en yrkesprofil för alla oss som sysslar med naturvägledning. Det bör innebära att verksamhetsområdet får ett ökat intresse, betalningsviljan ökar och att branschen kan växa med fler aktiva entreprenörer.

Förslaget som tagits fram av CNV känns väl genomarbetat och genomförbart. Viktigt i själva certifieringen är att skapa ett system som garanterar en viss kvalitet men samtidigt uppmuntrar och förstärker mångfald, med olika sätt att naturvägleda och kring olika ämnesområden.

En kvalitetssäkring i form av prov känns som rätt väg att gå. Eventuellt kan man tänka sig att denna kvalitetssäkring skulle kunna ske i olika steg, att man kanske gör ett par olika prov, detta är något man kanske bör överväga. Ett prov skapar krav på vissa kunskaper och färdigheter, dessa kan användas som grund i olika utbildningssammanhang vilket är bra. Certifieringen bör inte vara kopplad till någon längre utbildning, ett par eller kanske tre, obligatoriska helger med praktiska och teoretiska övningar känns som en lagom nivå. En viktig del av träffarna blir inte minst att utbyta erfarenheter och kunskaper mellan guiderna.

En genomtänkt organisering av certifieringssystemet är viktigt för att skapa tyngd och trovärdighet. Det är också viktigt att skapa ett förhållandevis enkelt system som är lätt att kommunicera och att förstå. Detta för att ge acceptans och en bred förståelse för systemet. Viktigt blir också att marknadsföra det hela på bred front.

Att dela på organisationen med en regeläggande organisation och en certifieringsdel är bra. Ekoturismföreningen är ett bra förslag på part som är lämplig att vara den regeläggande organisationen

Sammanfattningsvis ett bra genomarbetat förslag där tidsplanen känns realistisk.

Mvh

Robert Ekholm
Föreståndare naturum Blekinge
robert.ekholm@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Naturum Blekinge
www.naturumblekinge.se
naturum.blekinge@lansstyrelsen.se
Tel: 0457-168 15

naturum®
Blekinge

Remissvar Ett förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider

Länsstyrelsens diariernr 500-6224-10

Hej Per och CNV,

Vi har läst ert förslag till certifieringssystem. Jag bifogar egna kommentarer nedan och genom Sofia Tiger och Veronika Nilsson vid naturum Fulufjället (se bilaga).

I stora delar bedömer vi att förslaget är bra och kommer att bidra till att höja kvalitet och anseende för branschen naturvägledning. Vi vill betona vikten av balanserad avvägning mellan antagningskrav och uteslutning genom alltför höga krav redan i antagningsskedet. Det kommer att vara viktigt hur både antagnings- och kompetenskraven formuleras. Som beställare av naturvägledning kan detta bli mycket avgörande om vi exempelvis ges riktlinjer att ställa villkor om certifiering för anlitade guider. Vi har erfarenhet av att ställa krav på certifiering av lokala entreprenörer i arbetet med Pan Park partners till Fulufjällets nationalpark. Som princip är detta bra, men det kan också innebära praktiska problem. Därför ser vi även fortsättningsvis att det är viktigt att vi kan ställa egna krav och göra egna bedömningar av lokala naturguider som anlitas i vår verksamhet.

Se vidare våra synpunkter nedan och i bilaga (svar naturum Fulufjället).

1. Det kan finnas skäl att begränsa antagningskraven och istället ställa kompetenskrav i certifieringsprocessen, både i grundcertifiering och omcertifiering. Vi bedömer exempelvis att 50 dagars dokumenterad guidning, som i exemplet, är ett relativt högt antagningskrav. Med alltför höga antagningskrav riskerar systemet att utesluta lämpliga naturguide kandidater.
2. Med anledning av ovanstående kommentar är certifieringsprocessen viktig. Förslaget är bra på den punkten.
3. Det föreslås en kontrollerande organisation. Detta bör införas eftersom det är viktigt att även den regelgivande organisationen kontrolleras av oberoende organisation, bland annat med avseende på hur antagnings- och kompetenskrav formuleras (se ovan). Ekoturismföreningens oberoende vill vi inte bedöma, men det kan vara viktigt att beakta att naturguider också kan arbeta med annat än med turism och kommersiell verksamhet.
4. Målsättningen är att certifieringssystemet ska vara självbärande med avseende på kostnader. Det är principiellt rimligt, men är det rimligt i praktiken? Kostnaderna som föreslås för certifiering och omcertifiering kan nog anses höga för personer som inte i huvudsak avser att integrera naturvägledning i egen kommersiell verksamhet. Att ansöka om certifiering och gå igenom certifieringsprocessen är en personlig investering som sannolikt kan garantera seriösa kandidater.

Med vänlig hälsning

Per Johansson
Funktionssamordnade Förvaltningsfunktionen

Naturvårdsenheten
Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 81 Falun
023-81265, 070-3381265

Kommentarer till CNV:s remiss:

Ett förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider

Behovet för ett nationellt certifieringssystem för naturguider kan diskuteras. Risken finns att den som redan har kompetens att söka arbete som naturguide kan komma att förhindras om certifiering blir ett krav.

Ett certifieringssystem skulle dock även kunna göra det möjligt för medborgare med kunskaper inom branschen att få en skriftlig bekräftelse. Kunskaper inom natur och friluftsliv som ofta erhållits genom egna erfarenheter och intressen under en längre tid och som annars är svåra att framhålla då det saknas skriftliga referenser.

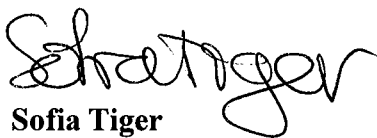
Certifieringen skall endast vara utformad som en prövning av redan erhållna kunskaper och bör därför inte vara utformad som en utbildning. Prövningen måste kunna ske under en kortare tid inom loppet av några helger och hemarbeten i form skriftliga prov.

Alla skall ha möjlighet att söka prövning för certifiering. D.v.s. det skall inte ställas några antagningskrav för att få genomgå en prövning. Antagningskrav i form av tidigare arbete inom yrket är inte motiverat. De kunskaper som krävs för att utföra arbetet som naturguide erhålls oftast genom ett eget intresse och aktivt utövande inom natur och friluftsliv. Alla bör därför ges samma möjlighet till certifiering. Certifieringen kan på så vis bli en ingång till yrkeslivet.

Då man diskuterar en nationell kvalitetssäkring och certifiering för naturguider skall man betänka att man inte kan ta patent på yrkestiteln naturguide. Naturguide är alla som är verksamma inom yrket och en certifiering skall inte vara ett krav utan en möjlighet att få bekräftelse på och lyfta fram redan erhållna kunskaper.

För att den regelgäande organisationen skall få en bred förankring inom natur och friluftsliv bör denna ha en placeringsort med djup förankring inom naturturism. Exempel på placering är mindre orter längs fjällkedjan.

Naturum Fulufjället
Länsstyrelsen i Dalarna
0253-170 75

Sofia Tiger
Föreståndare

Veronica Nilsson
Medarbetare

Ämne: Remiss: certifieringssystem

Hej Per

Jag har läst igenom remissen och hittar inget att tillägga, det känns som ni tänkt på det mesta. Certifieringen är bra i mera kommersiella sammanhang. Men de naturguider som guidar gratis guidningar, vad ska de kalla sig.. Vi här på LST kan ju inte Certifiera oss och konkurrera ut de som livnär sig på sina guidningar. Eller de som guidar på naturrummen, dit många skolklasser kommer som kanske inte har pengar att betala en dyrare guidning...

Hälsningar Lena (fd. Tyresta)

Lena Pettersson

Naturbevakare

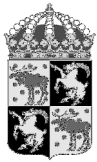
Länsstyrelsen i Gotlands Län

621 85 Visby

Tel 0498292053

E-post lena.g.pettersson@lansstyrelsen.se

<http://www.lansstyrelsen.se/gotland>

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

Karin Brolin
026-17 11 93
Karin.brolin@lansstyrelsen.se

REMISSVAR

2010-11-17

1 (2)

Dnr 500-5908-10

Per Sonnvik
Centrum för naturvägledning
SLU
Box 7012
750 07 Uppsala
Per.sonnvik@sol.slu.se

**Synpunkter på: Remiss på förslag på ett nationellt
certifieringssystem för naturguider, dnr: 500-8908-10.**

Länsstyrelsen i Gävleborg anser att förslaget om ett nationellt
certifieringssystem för naturguider är positivt.

Centrum för naturvägledning efterfrågade synpunkter på följande frågor:

• Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?

Det är svårt att veta hur stor efterfrågan och vilket behov det finns av ett
certifieringssystem för naturguider. Från Länsstyrelsen Gävleborgs
perspektiv finns inga direkta behov men certifieringen kan kanske gynna
länets naturentreprenörer och delar inom turismbranschen vilket är positivt.

**• Ska den regeläggande organisationen vara en ideell organisation med
bred förankring inom naturguidebranschen?**

Vi tror att det är viktigt att den regeläggande organisationen är etablerad på
marknaden och har en fungerande organisation med ett brett kontaktnät. Å
andra sidan kan en organisation som är väldigt bred och representerar många
intressen leda till att den har svårt att lägga fokus på certifieringen som krävs i
början av processen.

En organisation som har sitt huvudintresse för naturvägledning kan troligtvis
lägga mer fokus på frågan men kan ha problem att sakna brett kontaktnät ifall
föreningen är nystartad.

**• Ska den regeläggande organisationen ha de befogenheter som föreslås i
remissen?**

Ja, befogenheterna låter bra. Det som är allra viktigast är att det finns ett tätt
och bra samarbete mellan den regeläggande och den certifierande
organisationen. Den regeläggande organisationen måste ha god kännedom
om vilka krav som är reella för naturguider.

**• Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i
remissen?**

Ja, det låter bra. Om det finns en etablerad kontrollerande organisation kan det bli aktuellt att anlita den i ett senare skede i processen för att certifiera naturguider.

• Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?

Krav på 50 dagars erfarenhet av guidning ger troligen en god kvalitet och erfarenhet hos den sökande guiden men det känns som många dagar! Det förutsätter att den sökande jobbar med naturguidning på heltid, annars är det svårt att få ihop tiden. Vad är definitionen på en dags guidning? Många guidningar kan vara 1-2 timmar och ändå ge mycket erfarenhet. Kravet på 50 dagars erfarenhet kan utesluta många andra potentiella guider.

• Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?

Bra med både teoretisk och praktisk del med möjlighet till distansprov för det teoretiska provet. Helheten av erfarenhet hos guiden är viktig. Vi är något tveksamma till den "flexibla" provdelen där naturguiden utan planering ska kunna guida om ett ämne som tilldelas honom/henne. Ofta så har naturguiden kunskap om ett visst område eller naturaktivitet och guidningen är knuten till en viss plats. Frågan är om man som naturguide måste kunna ha kunskaper om "all" natur för att kunna visa sin flexibilitet? Finns beskrivet under *Textruta 5, utformning av certifieringsprov*.

Flexibilitet hos guiden är viktigt men vi föreslår istället hellre att guiden har några ämnesexempel att välja bland.

• Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?

Finns det en extra plan till finansiering ifall projektstöd inte erhålls? Den fortsatta finansieringen när projektstödet är slut förutsätter att det kommer att uppstå stor efterfrågan hos naturguider och branschorganisationer att vilja certifiera sig. Det kan ta tid innan certifieringen har fått en "erkänd status".

Det finns också en risk att marknaden på certifierade naturguider blir mättad efter några år och då blir intäkten från sökande guider desto mindre.

Länsstyrelsen Gävleborg

Ann Gudéhn, enhetschef Naturvårdsenheten

Karin Brolin, naturinformatör Naturvårdsenheten

Jennie Dalethsson, Naturum Färnebofjärden, Natur- och viltsektorn

Centrum för naturvägledning
Per Sonnvik
Box 7012
750 07 UPPSALA

Remissyttrande från naturvårdsenheten angående Förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider från CNV.

Länssstyrelsen i Kalmar län tycker absolut att ett nationellt certifieringssystem behövs i Sverige, dels för att höja statusen hos naturguiderna på marknaden men också för att det borgar för en viss kvalitet när man anlitar certifierade guider.

Vi ser dock faror med att ha en ideell organisation som regelärande organisation. Faran ser vi främst i kontinuiteten. Ett certifieringssystem måste vara trovärdigt och stabilt under lång tid och en ideell organisation tenderar lätt att förändras med sin styrelse. Det får heller inte bli ett egenintresse i föreningen att certifiera sina egna medlemmar och på så sätt diskriminera andra. Det är också viktigt att man förhåller sig neutral till certifieringen i förhållande till sin egen organisation, dvs att det tydligt framgår att det är certifieringen man ansöker om och inte till organisationens egna krav/kriterier. Fördelarna är naturligtvis att kunskapen finns hos en "branschorganisation". Beroende på vilken organisation man utser som regelärande kan säkert också trovärdigheten vara hög bland naturguider om organisationen är "en av dem". Vi anser dock att nackdelarna överväger och ser det som mera lämpligt att en offentlig aktör som t ex CNV själva agerar som regelärande organisation.

När det gäller antagningsprocessen har vi några synpunkter. Dels känns det svårt att en inbetalning av hela avgiften ska betalas in INNAN man vet om man ens kommer att komma in på utbildningen. Detta borde kunna göras i samband med att man blir godkänd att söka/blir antagen. De krav som föreslås är också ganska höga. Naturligtvis måste man ha en hög målsättning men det gäller också att få in ansökningar initialt i ett sådant här system. Vi saknar också något om hur denna certifiering står sig gentemot andra guideutbildningar som finns inom universitet och högskolor idag. Har man tänkt sig att likställa vissa utbildningar med vissa av kraven för antagning? Detta vore intressant att se. I detta förslag har man gjort en enda ingång i utbildningen, dvs du kan söka hit oavsett var i landet du sedan kommer att arbeta. Detta har både för- och nackdelar. Naturligtvis är det bra att ha en bred

allmänkunskap om flora och fauna men mycket av ens eget kunnande ligger nog oftast på lokalplanet. Exempelvis kan det vara svårt för en guide som arbetar på Öland i sin dagliga näring att vid examinationstillfället behöva guida bland fjällens flora och fauna. Det vore nog önskvärt med en regional uppdelning av utbildningen eller alternativt en grundkurs för hela landet men en påbyggnadskurs för en valfri region.

Certifieringsprocessen verkar vara väl genomarbetad och det känns mycket bra med en utomstående certifieringsorganisation.

Sist några ord om marknadsföringen av certifieringen. Vi saknar ett konkret program för hur man ska implementera certifieringssystemet och statusen hos naturguiderna i samhället. Detta är mycket viktigt och behöver nog tas med i budgetkalkylen eftersom marknadsföring alltid kostar mycket pengar. Detta arbete ligger dessutom väl i linje med de högt ställda målen för den nya nationalparksidentiteten som är under framarbetning på Naturvårdsverket. Här säger man bla att Sverige ska ha den bästa naturvägledningen i världen – något att leva upp till för nycertifierade naturguider i framtiden.

Tidsplanen för genomförandet verkar rimlig.

I stort anser vi att förslaget är väl genomarbetat och vi ser fram emot en certifiering av landets naturguider inom en snar framtid.

Kalmar den 2010-11-30

Karin Bergman, avdelningschef Miljö- och naturavdelningen

Den 25 november 2010 14:11 skrev naturum Ottenby <naturum@ottenby.se>:

Hej igen Per. Har en skrivbordsdag där jag tagit mig tid att gå igenom ert viktiga förslag.

Svarar på dina frågor nedan.

- Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider? **JA!!**
- Ska den regelgäande organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen? **JA, men det bör bildas en ny (som kan samarbeta med Naturens bästa och närnaturguiderna om de sistnämnda har medlemmar som vill ta steget till "riktiga" guider).**
- Ska den regelgäande organisationen ha de befogenheter som föreslås i förslaget? **JA.**
- Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i förslaget? **JA.**
- Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt? **Nej. (Den sökande måste naturligtvis få reda på av någon, någonstans vad ansökan till certifieringen ska innehålla.... via en hemsida kanske.)**
- Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger? **Nej, men kanske ytterligare någon helg behövs. Jag vet vilken tid det tar att redovisa genom prov och det ger otroligt mycket att se andras prestationer, det är en del av utbildningen som jag ser det (jag vet inte storleken på certifieringsgrupper ni tänkt i.o.f).**
- Bör budgetplaneringen ändras på något sätt? **Inte min starka sida....**
- Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk? **Lite kort tid fram till första utvärdering tycker jag.**

Bästa hälsningar och måtte detta nu bli av!!!!

--

För naturum Ottenby

Liselotte Wetterstrand Waldenström

föreståndare

www.naturum.ottenby.se, 0485-661200

per.sonnvik@sol.slu.se
Besvaras endast via E-post

Ola Broberg
Naturavdelningen
5059

Postadress 551 86 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 4
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post jonkoping@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Plusgiro 6 88 06-9
Bankgiro 5206-5877

Synpunkter

Påverka förutsättningarna för naturguidebranchen

Allmänt anser Länsstyrelsen att en kvalitetsstämpel i form av en certifiering är av godo. Man kan mycket väl tänka sig att det finns en växande marknad för naturguider och att myndigheten framgent kan ställa krav på certifierade guider för att få bedriva guidningar i vissa områden.

Vi tror dock att man bör överväga ett system där ideella föreningar ges en möjlighet att bedriva certifierade guidningar utan att alla är certifierade guider.

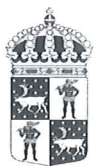
Frågor/svar

- 1) Bra med ett certifieringssystem för Naturguider
- 2) Ja, men det kan finnas andra lösningar
- 3) Ja rimligen
- 4) Ingen synpunkt
- 5) Antagningsprocessen Bra med nått åt det här hållet men om just 50 dagar är rätt nivå är svårt att säga. Låter spontant lite högt. Hur styrker man sina utförda guidningar ?
- 6) Certifieringsprocessen. Upplägget är ambitiöst . Det finns alternativ där utbildningsmoment bedrivs i form av studiecirkel vilket också kan avslutas med prov. Inte uppenbart varför utbildningsmomenten endast föreslås på helger.
- 7) Budgetplanering: Ingen synpunkt men såväl budget som tidplan är avhängigt av stöd från Jordbruksverket. Ingen plan B ?
- 8) Tidplan Se ovan

Problem som inte belyses i tillräcklig omfattning.

- A) Skall certifieringen som naturguide uppfattas som en gemensam grundnivå? Det blir ju viss skillnad på en bergsguide och t.ex. någon som tillhandahåller blomstervandringar. Eller blir certifieringen kopplad så att N.N är certifierad för ett område.
- B) Många guidningar utförs idag av ideella föreningar och kan omfatta flera 10-tal personer för att kunna ge guidningar på fasta tider under sommarmånaderna. Det är svårt att tänka sig att alla dessa certifieras. Kan man då tänka sig en mellan nivå där guide turen är upplagd och utformad av en auktoriserad guide men inte alltid genomförs av en sådan.

Ola Broberg
Avdelningschef Naturavdelningen
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

1 (1)

Datum
2010-12-21

Diarienummer
500-7948-10

Centrum för naturvägledning
SLU, Per Sonnvik
Box 7012
750 07 UPPSALA

Yttrande över förslag till nationellt certifieringssystem för naturguider

Länsstyrelsen i Norrbottens län har fått möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag till nationellt certifieringssystem för naturguider senast den 30 november 2010.

Förslaget synes vara väl genomarbetat och har föregåtts av omfattande utredningsarbete.

Länsstyrelsen har inga direkta synpunkter på förslagen och ställer sig positiv till ett certifieringssystem för naturguider.

Britta Wännström
Avd.chef miljöavdelningen

Ronny Edin
Naturvårdsdirektör

2010-11-30

512-13810-10
1200-001

Vår referens

Naturvårdsenheten
Carina Zätterström
0435-44 21 20

Centrum för naturvägledning
Inst. för stad och land
SLU, Uppsala
Per Sonnvik

Förslag på nationellt certifieringssystem för naturguider

Det som behövs är någonting som höjer varumärket/yrkeskåren naturguider.

Något som

- borgar för kvalitet/kunskap/förmåga och som blir tydligt för såväl utövare som mottagare.
- samlar kompetenserna i en yrkeskår.

Då får vi vinster i form av

- samhörighet och förbättrade möjligheter till erfarenhetsutbyte/kompetenshöjning inom kåren.
- yrkeskåren blir tydliggjord och ges ökad legitimitet.
- kvalitetssäkringen underlättas.
- statusen höjs och förutsättningarna för lönsamhet förbättras.

MEN tveksamt om certifiering är metoden.

En jämförbar yrkeskår är lärarna som får sin behörighet genom en lärarutbildning. På grund av skolans bredd/krav inom såväl pedagogisk- som ämneskompetens väljer man inriktning (ålder, stadie, nivå och ämnen). Ingen kan greppa över allt och alla.

Naturguidesbegreppet är också vitt och brett map såväl kundgrupp (ålder, intresse, förkunskaper etc) som ämneskompetens (kultur-natur, generalist-specialist, brett-smalt).

- Det kommer att bli mycket svårt att bedöma/certifiera såväl ämneskompetens som pedagogisk förmåga utifrån naturguidernas breda spektrum av målgrupper och ämneskompetenser inom kultur- & naturvetenskap (biologi, geologi etc).

Risken med certifiering är

- Urvattning av varumärket till följd av för lågt ställda kriterier.
- Utslagning av duktiga naturguider till följd av för omfattande/höga krav på bredd och djup inom såväl ämneskompetens som förmåga att nå fram till alla målgrupper.
- Mångfalden med avseende på spetskompetenser eller lokalkännedom går förlorad om alla bedöms utifrån en enhetlig mall.

För att lyckas

- måste ämneskompetenskraven specificeras. Utbildning som innefattar allt detta erbjudas. Ev godkända kurser/utbildningar preciseras.
- måste pedagogiska kompetenskrav specificeras. Utbildning som innefattar allt detta erbjudas. Ev godkända kurser/utbildningar preciseras.
- att kompetenskraven specificeras är inte minst viktigt map på transparens och likabehandling. Särskilt viktigt när det bara finns en certifieringsorganisation.
- sannolikt behöver man urskilja olika inriktningar med avseende på såväl ämneskompetens som målgrupp/pedagogik för att inte tappa duktiga guider som har en smalare nisch.
- bör certifieringsprov göras i en miljö där man känner sig väl förberedd och påläst, samt för en "riktig" grupp. En helg på ett okänt ställe, där man är dåligt påläst och improviserar inför en "låtsas grupp" kan leda till en felaktig bild och i värsta fall förnedring.

Om den regelgäande organisationen är ideell eller ej är av underordnad betydelse. Det viktiga är att den har en bred förankring och ett brett förtroende inom **hela** naturguidebranschen. Vi är inte betjänta av att halva branschen står utanför eller att det uppstår grupperingar och revirhävdande. Detta bör man gardera sig mot från början.

Viktigt att inhämta MYCKET kunskap och att ta lärdom av de länder som har fungerande certifieringssystem från start.

Centrum för naturvägledning
Per Sonnvik

Yttrande över förslag om nationellt certifieringssystem för naturguider

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har av Centrum för naturvägledning beretts möjlighet till yttrande över förslag på hur ett frivilligt nationellt certifieringssystem för naturguider kan organiseras och utvecklas.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget och menar att det är angeläget med en kvalitets-säkring för naturguider. Certifieringen kan bli ett användbart verktyg för Länsstyrelsen i dess arbete med naturvägledning om det garanterar en hög kvalitet på naturguiderna.

Centrum för naturvägledning ställer åtta frågor i remissen. Länsstyrelsen svarar som följer.

- Ja, ett nationellt certifieringssystem för naturguider behövs.
- Avseende regelälgande organisation har Länsstyrelsen ingen synpunkt på om organisationen är ideell, men anser att den bör ha bred förankring i branschen.
- Ja, regelägaren kan ha de föreslagna befogenheterna, men det är angeläget att organisationen har rätt kompetens för att hantera detta.
- Ja, certifieringsorganisationen kan ha de föreslagna befogenheterna. En kontrollinstans bör inrättas på sikt.
- Länsstyrelsen är positiv till att antagningen bygger på förkunskapskrav, men anser att kraven behöver vidareutvecklas.
- Länsstyrelsen är positiv till den föreslagna certifieringsprocessen, men anser att utbildning ska kunna förläggas till olika tidpunkter samt att tidsramarna för omcertifieringen bör ses över.
- Ja, budgeten bör ses över på flera punkter bl.a. avseende information och tjänster. Länsstyrelsen är positiv till att certifieringen är självfinansierande så långt möjligt. Det är angeläget att certifieringskostnaden för den enskilde inte blir för hög.
- Ja, tidplanen är i stort sett realistisk.

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen i Stockholms län välkomnar förslaget om ett frivilligt nationellt certifieringssystem för naturguider. Länsstyrelsen ser systemet som en möjlighet att kvalitetssäkra myndighetens eget arbete med naturvägledning. I certifieringen bör ingå att naturguiderna har god kunskap om den statliga naturvården, skyddade områden samt landskapets kulturhistoriska kontext. Utvecklade svar på de frågor som Centrum för naturvägledning ställt i remissen återfinns nedan tillsammans med övriga synpunkter.

Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?

Ja. Länsstyrelsen bedömer att en kvalitetssäkring av naturguider är nödvändig för att naturguiderna ska synliggöras som yrkesgrupp, guidernas status ska höjas samt för att få en jämn och hög kvalitet vad gäller guidernas kompetens. Ett certifieringssystem kan också bli ett stöd i Länsstyrelsens arbete med naturvägledning och naturinformation.

Ska den regelägende organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen?

Länsstyrelsen har ingen synpunkt på vilken typ av organisation som är regelägende. Länsstyrelsen anser dock att det är angeläget att den regelägende organisationen har en bred kunskap om och förankring i naturguidebranschen. Med branschen avses här både beställare, kund och utförare. Den regelägende organisationen bör också ha god kännedom om naturguidebranschens förutsättningar i olika delar av Sverige såväl som om dess förutsättningar i andra länder. Länsstyrelsen bedömer att ambitionen att alla aktörer ska finnas representerade i den regelägende organisationen är bra, men att det kan bli svårt att uppfylla i praktiken.

Ska den regelägende organisationen ha de befogenheter som föreslås?

I förslaget anges att den regelägende organisationen ska äga certifieringssystemet, utforma reglerna och kompetenskraven för naturguiderna. Länsstyrelsen saknar en diskussion om den regelägende organisationens kompetens. Kan en enskild organisation täcka in den bredd av kompetenser som behövs för att utforma ett relevant, enhetligt och lättförståeligt certifieringssystem till ett överkomligt pris för den som önskar bli certifierad?

Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i remissen?

Länsstyrelsen instämmer i förslaget om certifieringsorganisationens roll och uppdrag. Vidare anser Länsstyrelsen att förslaget om att en kontrollerande organisation anlitas om fem år för att auktorisera certifieringsorganisationen samt kontrollera certifieringssystemet är positivt. Länsstyrelsen menar att det är lämpligt att det nya systemet tillämpas i ett par år innan kontroll av systemet inleds samt att en dylik kontrollorganisation kan höja statusen på systemet och öka dess trovärdighet.

Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på annat sätt?

Länsstyrelsen är positiv till att antagningen till certifieringen bygger på någon form av antagningskrav. Länsstyrelsen ser dock svårigheter i hur kvalitet, kunskap och kompetens hos den ansökande ska kunna bedömas utifrån underlag om antal genomförda guidningar eller typ av guidningar. Det kan också vara svårt att verifiera underlaget. Ett alternativ eller ett komplement till en dylik antagningsprocess skulle kunna vara att den sökande genomför ett prov i någon form, att jämföra med exempelvis högskoleprovet eller förkunskapsprov vid antagning till kurser i främmande språk.

Länsstyrelsen vill också lyfta frågan om huruvida det finns en risk att vissa grupper av naturguider missgynnas av ett system där dokumenterad erfarenhet av guidningar är ett antagningskrav? Kan exempelvis en skollärare, som inte guidar men som undervisar flera år, ansöka om att bli certifierad?

Bör certifieringsprocessen utformas på annat sätt än med prov och utbildningshelger?

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att en längre utbildning inte är en del av certifieringen eftersom många naturguider som är aktiva idag redan besitter stort kunnande inom sitt kompetensområde. Länsstyrelsen menar dock att om certifieringen blir framgångsrik som kvalitetssäkring och i marknadsföringen av naturguider så bör längre utbildningar till naturguide kunna utformas så att deltagarna certifieras i samband med examensprov.

Länsstyrelsen anser också att det är bra att både guidens kunskaper (teori) och förmåga att förmedla (praktik) bedöms. Det bör dock tydliggöras ytterligare om den certifierade guiden ska ha en bred grundkompetens inom olika naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga områden eller om certifieringen kan vara specialiserad till att gälla ett visst område (t ex geologi eller hälsa).

Det är bra om naturguidenätverket kan stärkas genom gemensamma utbildningstillfällen. Dessa tillfällen bör dock inte uteslutande läggas till helger samt vara möjliga att delta i vid olika tidpunkter på året.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till att en certifierad naturguide redan efter ett år ska uppvisa "bevis" på att hon är aktiv som guide. Det riskerar att bli administrativt krävande för certifieringsorganisationen samt kan upplevas som ett allt för snävt tidsintervall av den certifierade guiden. Två år är en mer rimlig tidsgräns för första omcertifieringen.

Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?

Länsstyrelsens anser att det är positivt om systemet är självfinansierande. Länsstyrelsen instämmer även i bedömningen att det kommer att behövas extern finansiering.

Vidare menar Länsstyrelsen att fördelarna med att vara certifierad naturguide måste tydliggöras för att motivera certifieringskostnaden. För 7 000kr (5 000 kr för certifiering och 2 000 kr för omcertifiering) måste det kännas "värt pengarna" samt framgå tydligt hur denna summa ska "tjänas in". Frågan om detta är en lämplig kostnad måste utredas vidare.

Länsstyrelsen menar också att den planerade budgeten är för liten. Investeringar i informationsmateriel inklusive webb och framtagande av logotyp m.m. samt marknadsföring måste räknas upp kraftigt om certifieringen ska få genomslag på marknaden. Webben kommer att bli en löpande kostnad på grund av underhåll m.m..

Länsstyrelsen ställer sig också tveksam till de föreslagna personal- och lokalkostnaderna. När den regelgäande organisationen tar på sig certifieringen bör Centrum för naturvägledning omkostnader utgå. Det kommer troligen att krävas att minst två personer arbetar med certifieringen eftersom det behövs flera olika kompetenser, t ex inom marknadsföring, administration, certifieringssystem och utbildning. Budgetposten bör därför räknas upp.

Avseende sponsring från olika intressenter så bör frågan om detta påverkar certifieringens trovärdighet och oberoende beaktas innan sponsring blir en finansieringsmetod.

Känns tidplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?

Länsstyrelsen anser att det är bra med en hög ambitionsnivå i tidplanen så att certifieringssystemet kommer i drift snart. Men om certifieringsreglerna är tänkta att tas fram i bred förankring så är den föreslagna tidplanen inte realistisk. Det är troligen inte heller rimligt att första certifieringen kan genomföras så tätt inpå beslutet om reglerna.

Länsstyrelsens övriga synpunkter.

Logotyp och marknadsföring

Den certifierade naturguiden föreslås få en titel, ett diplom samt hjälp med marknadsföring. Länsstyrelsen menar att det är angeläget att en lätt igenkännlig symbol eller logotyp för märkningen tas fram. Länsstyrelsen menar också att det är lämpligt att den certifierade guiden tilldelas någon form av behörighetsbricka eller dylikt som kan fästas på kläderna och som lätt känns igen av beställare och kunder. Även naturguidens företag eller organisation bör använda logotypen i marknadsföringssyfte.

Länsstyrelsen vill dock påpeka att det kan vara svårt att lansera en ny logotyp eller märkning och att det krävs stora resurser för att göra denna känd bland en större grupp människor och företag i Sverige. Därför bör en strategi för detta tas fram i ett tidigt skede.

Andra kvalitetssäkringssystem

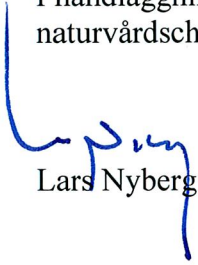
Avseende relationen till andra kvalitetssäkringssystem så bör en eventuell hierarki mellan det nationella certifieringssystemet och andra system tydliggöras. Är det tänkt att det nationella systemet på sikt ska ersätta eller komplettera övriga system? Ska det finnas ett tak för antalet certifierade naturguider för att systemet ska upplevas som mer "exklusivt"?

Utvärdering och vidareutveckling

Länsstyrelsen anser att det är mycket positivt att det redan nu finns en plan för att certifieringssystemet ska utvärderas fortlöpande.

Länsstyrelsen är positiv till att certifieringen i framtiden utvecklas till att innehålla flera olika steg för att motivera naturguiderna till fortsatt kompetensutveckling och höja statusen på yrket ytterligare.

I handläggningen av detta ärende har deltagit miljödirektör Lars Nyberg, beslutande, naturvårdschef Anders Nylén och miljöhandläggare Mia Olausson, föredragande.

Lars Nyberg

Mia Olausson

Ämne: remiss certifieringssystem naturguider

Hej Per!

Vi på Länsstyrelsen i Södermanland har inte några direkta synpunkter på remissen. Förslaget är bra och genomtänkt och ett certifieringssystem utformat utifrån det föreslagna upplägget har goda förutsättningar att uppnå hög trovärdighet.

För övrigt kan vi bara instämma i att det är viktigt med kompetenta bedömningspersoner vid proven, samt att det är också viktigt hur kompetenskraven utformas så att dessa leder till höjd kvalitet utan att verka likriktande.

Vänliga hälsningar
Johanna Öhr

Johanna Öhr
Naturvårdsenheten
Länsstyrelsen i Södermanlands län
611 86 Nyköping

0155-26 41 51
0155-26 31 80
073-031 81 05

Johanna.Ohr@Lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/sodermanland
www.naturumstendorren.se

Länsstyrelsen
Västerbotten

Datum
2010-12-06

Ärendebeteckning
500-6849-2010
Arkivbeteckning

1(2)

Centrum för naturvägledning
Per Sonnvik
Box 7012
750 07 UPPSALA

Synpunkter på förslag till nationellt certifieringssystem för naturguider

Länsstyrelsen i Västerbotten har erbjudits att komma med synpunkter på en remiss rörande ett nationellt certifieringssystem för naturguider.

Det förslag som presenteras i remissen bygger på att en ideell organisation skall utgöra den regeläggande organisationen och vilken ansvarar för de regler som skall gälla för certifiering av naturguider. En från den regeläggande organisationen skild organisation skall i sin tur vara den certifierande organisationen. Certifieringen skall vara avgiftsbelagd och på sikt är tanken att systemet skall vara självfinansierande.

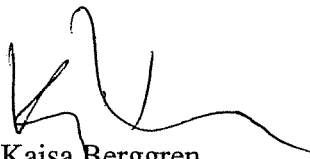
För att bli certifierad föreslås det att guiden skall kunna visa på ett dokumenterat antal genomförda guidningar samt på genomgången första hjälpen utbildning. Utöver detta skall det krävas genomförandet av en godkänd faktabeskrivningen på distans samt två stycken tvådagars utbildningsträffar för kunskapsuppbyggnad och utbyte mellan guiderna.

Länsstyrelsen i Västerbotten anser att en nationell diplomering eller certifiering av naturguider vore värdefullt för den fortsatta utvecklingen av naturturism i landet.

Om avsikten främst är att garantera en jämn, god kunskap och kvalitet hos landets certifierade/diplomerade naturguider förefaller de föreslagna kraven vara för lågt satta. Kunskapsnivån, servicekänslan och den pedagogiska förmågan hos guiderna runt om i landet varierar avsevärt. Med de krav som här föreslås skall krävas för certifiering kommer många att finna det mödan värt att delta i certifieringen. Detta medför att certifieringssystemet verkligen tas i bruk vilket givetvis är positivt. Problemet med en ojämn kvalitet bland guiderna kvarstår dock. Länsstyrelsen i Västerbotten föreslår därför att man höjer kraven på vad som skall krävas av de framtida certifierade naturguiderna.

Den modell som föreslås i remissen med ideella organisationer som regelägare och certifierare är en av flera möjliga vägar att gå. En positiv effekt av att det är en ideell organisation som ansvarar för reglerna runt certifieringen är att man tar till vara på de positiva folkbildningskrafter som finns inom

området. En alternativ lösning kan dock vara att man i ett nationellt forum sätter målnivåerna för vad en naturguide minst skall kunna för att erhålla diplom eller certifikat. Universitet och högskolor skulle sedan kunna ansöka om rätten att hålla en diplomeringskurs för naturguider. Sådana kurser skulle kunna ges på distans för att möjliggöra deltagandet för människor boende runt om i landet. Tanken är då att det är kunskapsnivån snarare än certifikatet som är kvalitetshöjande. Flera lärosäten ger i dagsläget utbildningar inom området. Rangerutbildningen i Västra Götaland är ett gott exempel. Att dra nytta av den kunskap och den kompetens som redan byggts upp är ofta en god idé.

Kajsa Berggren
Bitr. Naturvårdschef

Per.Sonnvik@sol.slu.se

Svar på remiss "Förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider"

Länsstyrelsen har tagit del av det arbete och den utredning som har gjorts under 2010 av CNV för att utreda frågan hur ett nationellt system för naturguider ska organiseras och utvecklas i framtiden.

Länsstyrelsen sammanfattar sina synpunkter och svar i de åtta föreslagna frågorna i remissen.

Sammanfattning

Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?

Ja, i Sverige behöver vi arbeta på olika sätt och i olika sammanhang för att stärka begreppet naturguide och då är en nationell certifiering ett nödvändigt steg på vägen.

Bra att det i utredningen har gjorts internationella kopplingar till det tänkta svenska certifieringssystemet och andra länders, ex National Association for Interpretation (NAI).

Ska den regelägende organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom guidebranschen?

Ja, det bör vara en ideell organisation. Det är grundläggande att den regelägende organisationen har en nära relation till de aktörer som berörs av certifieringssystemet för att få en stark trovärdighet.

Ska den regelägende organisationen ha de befogenheter som föreslås i remissen?

Ja, för att inte ha ett för långsamt/ system så bör den regelägende organisationen ha de befogenheter som föreslås i remissen. Den tillfrågade organisation förutsätts ha den kompetens som krävs. De aktörer som berörs av ett nationellt certifieringssystem är i remissen utpekade att ha en nära relation till den regelägende organisationen. (På vilket sätt det formaliserar står inte men det skulle kunna vara ett "guideråd" som träffas ett antal gånger per år för att diskutera utveckling och utvärdering av systemet?)

Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i remissen?

Ja, av stor vikt är att det är en nära och utvecklande relation mellan de två instanserna.

Kommentar: vem beslutar egentligen om summan för att certifiera sig – är det certifieringsorganisationen?

Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?

Den antagningsprocess som föreslås är rimlig.

Kommentar: Att inga förkunskapskrav ges utan att den sökande bedöms och utvärderas oavsett utbildningsformer eller vägar till uppnådd kompetens är bra.

Det är därför viktigt att certifieringsnormer och certifieringsprocessen kommuniceras/marknadsförs tydligt och lättillgängligt så att den sökande själv kan avgöra om en certifiering är lämplig. Krav bör ställas på fysik och hälsa.

Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?

Nej, teoriprov (som ex görs via nätet hemifrån) samt utbildningshelger är en bra kombination. Viktigt med 2-3 dagars träffar för att träffa andra verksamma guider och utöka sitt nätverk.

Kommentar: Platsen för "certifieringsträffarna" kan med fördel varieras i Sverige. Viktigt att certifieringen utvärderas från deltagarna så att det finns underlag sen när en större utvärdering av helheten ska göras.

Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?

Ingen direkt kommentar om ändring av budgetplanering men informationsspridning och marknadsföring till olika instanser, aktörer, nationellt och internationellt är viktigt och kostar ofta mycket pengar. I budgeten står det annonser och utskick men det bör även finnas med en post som heter "marknadsföring av hela certifieringssystemet", i ett initialt skede sen så är det de som är i branschen som ska marknadsföra detta.

Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?

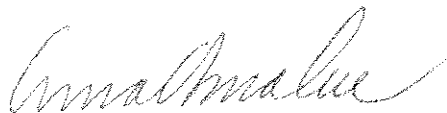
Ja.

Allmänna kommentarer:

Det är inspirerande och roligt att få läsa detta genomarbetade förslag. Inte minst då Länsstyrelsen i Västernorrland var med och drev projektet NEST, inom vilket projekt rapporten om nationell certifiering av naturguider togs fram som det hänvisas till i remissen.

NEST rapporten avslutas med " för att det framtida arbetet skall ha goda förutsättningar bör det vara brett förankrat hos de olika intressenterna och målet ska vara tydligt för det fortsatta arbetet – att etablera ett nationellt certifieringssystem och en organisation för detta. Just det tycker jag framkommer i förslaget från Centrum för naturvägledning (CNV).

Deltagande i detta yttrande har även varit naturumsföreståndare Anna Carlemalm.

Anna Otmalm
Avd chef Miljö Natur

Milly Lundstedt
Handläggare

NATURVÅRDSSENHETEN

Naturvård

Liselott Sjödin Skarp

Telefon 021-19 51 56

Liselott.Sjodin.Skarp@lansstyrelsen.se

Yttrande avseende Centrum för Naturvägslednings förslag till hur nationellt certifieringssystem för naturguidning kan utformas och utvecklas

Länsstyrelsen i Västmanlands län, som även är Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns distrikt, har tagit del av förslaget från Centrum för Naturvägledning (CNV) avseende hur ett nationellt certifieringssystem för naturguidning kan utformas och utvecklas. Inledningsvis redovisas övergripande synpunkter, därefter kommentarer kring de frågor som lyfts i remissen

Länsstyrelsen har även låtit Västmanlands Kommuner & Landsting, genom deras turismutvecklare Henrik Wester, ta del av och lämna synpunkter på remissen då nämnd instans saknas på sändlistan. Synpunkterna från Västmanlands Kommuner & Landsting (VKL) redovisas under separat rubrik. Länsstyrelsen instämmer dock i samtliga av de punkter som VKL framför.

Länsstyrelsens synpunkter

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till ett nationellt certifieringssystem för guider tas fram, men anser att remissen saknar en analys av vilka befintliga eller planerade kvalitetssäkrings- och utbildningssystem som finns idag och detaljer kring hur det föreslagna certifieringssystemet är tänkt att ta till vara erfarenheterna och fungera i förhållande till dessa. Om samtliga av dessa detaljer åligger den regeläggande organisationen och certifieringsorganisationen att besluta, bedömer Länsstyrelsen att bred förankring av åtminstone den regeläggande organisationens förslag krävs innan det systemet tillåts starta. Den viktigaste frågan att lösa är enligt Länsstyrelsen hur man bäst säkerställer att guiderna håller tillräckligt hög kvalitet, och därmed tillför certifieringen tillräcklig status.

Länsstyrelsen anser det också som viktigt att förtydliga kopplingen till kulturmiljön. Enligt remissens definition av begreppet naturguide, som personer som guidar i natur- och kulturlandskapet, blir begreppet naturguide något missvisande då namnsättningen inte täcker inte kulturmiljön. Definitionen förutsätter också att man ställer tydliga krav på ämneskompetens även för kulturmiljön. Länsstyrelsen skulle gärna se att man utvecklade systemet till att, utöver "bascertifikatet", kunna medge "specialistcertifikat" med avseende på t.ex. kulturmiljö och olika organismgrupper.

Frågor som lyfts i remissen

Behövs ett nationellt certifieringssystem för guider?

Länsstyrelsen är positiv till ett nationellt certifieringssystem för guider.

Grundläggande är dock att samordning sker med pågående projekt och befintliga nationella system så att kompatibilitet uppnås och hjulet inte uppfinns på nytt. Vi saknar en analys av hur man förhåller sig till dessa, t.ex. Fjällsäkerhetsrådets utbildningsnorm för fjälledare och den verksamhet som pågår inom scouterna och Friluftsrådet. Systemet bör också, så långt det är möjligt och tillför kvalitet, utformas så att det är kompatibelt med eventuella internationella motsvarigheter.

Ska den regelgivande organisationen ha de befogenheter som föreslås i remissen?

Länsstyrelsen anser att så är lämpligt, men betonar att samordning bör ske med befintliga eller planerade kvalitetssäkrings- och utbildningssystem.

Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i remissen?

Länsstyrelsen anser att så är lämpligt, men betonar att samordning bör ske med befintliga eller planerade kvalitetssäkrings- och utbildningssystem.

Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras om på ett annat sätt?

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till det faktum att antagningsprocessen inte ställer några tydliga krav på faktiska kunskaper i ämnet och bestyrker de punkter som framförts av VKL kring detta. Möjligen kan en minimikravnivå åstadkommas genom att sökanden i samband med antagningsprocessen måste klara ett eller flera teoretiska prov för att vara behörig som sökande. Systemet skulle successivt kunna byggas ut till att, utöver "bascertifikatet", utifrån teoretiska prov kunna klassas "specialistcertifikat".

Flerårig erfarenhet av guidning behöver inte nödvändigtvis vara ett antagningskrav, men erfarenheten bör anges på diplommet och vara en obligatorisk uppgift på den webbsida för marknadsförening som flaggas för i remissen.

Webbsidan bör bland guiderna kunna bli ett viktigt incitament till att genomgå certifiering, i synnerhet för enskilda firmor som inte har råd att marknadsföra sig i samma omfattning som större företag.

Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?

Prov och utbildningshelger är bra men Länsstyrelsen anser att betydligt högre krav måste sättas än vad som framgår av remissen, se svaret ovan och svaret från VKL. En hemuppgift, som anges i exemplet i textruta 6, är inte tillräcklig för att säkerställa den grundläggande ämneskompetens som en guide bör ha. Utbildning bör inte vara ett krav så länge man klarar de prov som certifieringsorganisationen beslutar om, men proven bör i tid kunna samordnas med relevanta utbildningar och därmed kunna erbjudas i samband med vissa utbildningar.

Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?

Länsstyrelsen betonar, liksom VKL, nödvändigheten av att certifieringen blir betraktad som en statusstämpel om systemet skall kunna överleva. Den nuvarande kalkylen bygger till stor del på intäkter i form av certifieringsavgifter, vilket känns orealistiskt. Kalkylen måste i betydligt större omfattning bygga på extern finansiering för att systemet efter projekttidens slut skall betraktas som säkerställt. Vad gäller tabell 1 bör man ha i åtanke att guider som inte väljer att betala för omcertifiering faktiskt, vilket enligt nuvarande förslag på omdrev kommer att bli aktuellt år 2017 och framåt, faller ur systemet och därmed reducerar totalsiffran för antalet certifierade guider.

Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?

Tidsplanen känns inte realistisk om den regelgäande organisationen och certifieringsorganisationen avser att brett föranka det regelverk man tar fram. Om denna förankring inte kalkylerats för i angiven tidsplan (tabell 3), krävs att betydligt mer detaljerat förslag än vad som är fallet i den här remissen tas fram och förankras bland berörda parter. Det borde i praktiken innebära att man skjuter på uppstarten av projektet till dess att förankring skett.

Synpunkter från Västmanlands Kommuner & Landsting (VKL)

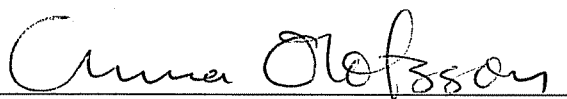
Västmanlands Kommuner & Landsting är i grunden positiva till förslaget, men negativa till den strukturella miss som man anser blir fallet med ytterligare ett system/organisation. Man vill också påtala vikten att samordning sker med stora pågående utvecklingsprojekt, som bl.a. har som mål att skapa ett nationellt kvalitets- och certifieringssystem för landets besöksnäring. Naturcertifiering skulle kunna bli en integrerad del av ett sådant system, istället för ett separat.

Västmanlands Kommuner & Landsting vill också framföra följande synpunkter:

- En certifiering ger bara till begränsad del kvalitetssäkring för kunden. Det viktigaste för kvalitetssäkring är kvalificerad guideutbildning, gärna i förening med *mångårig* guideerfarenhet. Förslaget förefaller ha en överdriven tro på ett certifieringssystems förmåga att kvalitetssäkra guidade upplevelser.
- För att en certifiering eller annan kvalitetsdefiniering skall ha någon kvalitetssäkrande effekt måste kompetenskraven ställda genom teoretiska och praktiska prov vara relativt omfattande och ligga på en hyggligt hög kravnivå. Ingenting i liggande förslag talar för att så är fallet. Specificering och precisering av kompetenskrav saknas i princip fullständigt.
- Om den faktiska krav- och kompetensnivån inte är tillräckligt hög kommer ej heller förslagets omtalade "statuseffekt" att erhållas. En stjärna på bröstet betyder ingenting om inte guiden klarar av att leverera en utmärkt, guidad upplevelse. Risken med låga krav är tvärtom att certifieringen får rykte om att mest vara "en etikett". Exempel på sådant existerar, t ex i Grekland.

- Sammantaget innebär frågetecknen kring dels den lägstanivå som certifieringen kommer att garantera, kombinerat med åtföljande frågetecknen kring certifieringens statusmässiga tyngd att
 - det är ytterst tveksamt om dessa guider i någon mer väsentlig grad än idag kommer att kunna leva på sin guidning (problemet med lönsamhet anges i förslagets inledning). Det begränsade lyft certifieringen lär ge kommer förhoppningsvis att innebära en förbättring, men knappast revolutionera guidens förmåga till lönsamhet – eller att framstå som lönsam för sin potentielle arbetsgivare.
 - det är därmed även tveksamt om naturvägledare och guider i någon större utsträckning kommer att betala den certifieringsavgift som kalkylen bygger på. Får man inga väsentliga fördelar på marknaden så kommer inte certifieringens rykte att stärka betalningsviljan hos nya guider.
- I detta, samt i den – enligt vår uppfattning - helt orealistiska bedömningen om antalet certifierade guider bedömer vi risken stor att hela certifieringssystemet inte kommer att kunna finansiera sig och att det därmed riskerar haverera. Något som vore djupt olyckligt för den goda sakens skull.

I ärendets handläggning har deltagit representanter från Länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Anna Olofsson, enhetschef

Liselott Sjödén Skarp, naturvårds-
handläggare

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten, Koster

YTTRANDE
Remiss om nationellt
certifieringssystem för
naturguider
2010-11-22

Diarienummer
018254-2010
512-Förvaltning och
skötsel av skyddade
områden

Sida
1(2)

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Centrum för naturvägledning
Per Sonnevik
Box 7012
750 07 UPPSALA

Angående remiss från Centrum för naturvägledning om ”Ett förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider”

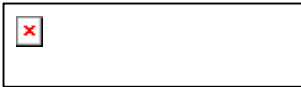
Länsstyrelsen i Västra Götalands län har tagit del av förslaget till nationellt certifieringssystem för naturguider och lämnar synpunkter på förslaget genom att svara på de frågor Centrum för naturvägledning (CNV) har ställt i remissen.

CNV:s frågor

1. Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?
2. Ska den regelgäende organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen?
3. Ska den regelgäende organisationen ha de befogenheter som föreslås i remissen?
4. Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i remissen?
5. Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?
6. Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?
7. Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?
8. Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?

Länsstyrelsens svar

1. Ett nationellt certifieringssystem för naturguider är önskvärt både för att höja statusen och säkra kvalitén på naturguiderna och deras guidningar.
2. Förslaget att den regelgäende organisationen bör vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen är bra.
3. Den regelgäende organisationen, precis som förslaget anger, bör besluta om regler och kriterier för certifieringen, ha en nära relation till de aktörer som berörs av certifieringssystemet, aktörer som också bör vara representerade i organisationen, samt föra en löpande diskussion om form och innehåll.

4. Det är viktigt att certifieringsorganisationen är en annan än den regelgäende organisationen, att den är oberoende och opartisk samt innehåller tillräcklig kompetens för att kunna göra ett trovärdigt arbete. Certifieringsorganisationen bör ha de uppgifter som föreslås. Förslaget att frågan om att anlita en tredje kontrollerande organisation tas upp igen om fem år på grund av kostnadsskäl förfaller rimligt.
5. Antagningsprocessen kring certifieringen kan struktureras enligt förslaget med ansökan till certifieringsorganisationen.
6. Förslaget med prov och utbildningshelger samt omcertifiering är mycket bra.
7. Budgetplaneringen verkar rimlig, liksom även kostnaderna för naturguidernas certifiering.
8. Uppbyggnaden av certifieringssystemet på fem år verkar realistiskt.

Biträdande nationalparkschef Anita Tullrot har handlagt detta ärende och naturvårdsdirektör Sven Swedberg har beslutat.

Sven Swedberg
Naturvårdsdirektör

Anita Tullrot
bitr. nationalparkschef

Centrum för Naturvägledning
Att: Per Sonnvik
Inst. för Stad & Land/SLU
Box 7012
750 07 UPPSALA

Svar på remiss angående förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider

Länsstyrelsen Östergötland och Naturum Omberg har beretts möjlighet att svara på ovan nämnda remiss. Naturum Omberg har redan 2010-10-28 skickat in ett svar per e-post. I denna skrivelse vill vi dock ge ett gemensamt och lite mer omfattande svar. Vi svarar i egenskap av myndighet som anlitar naturguider. Våra svar grundar sig i den relativt långa erfarenhet vi har av naturguidning i våra naturreservat samt vår verksamhet på naturum Omberg.

Som bakgrund kan nämnas att Länsstyrelsen Östergötland sedan 1999 bedriver naturguideverksamhet kopplat till länets natur- och kulturresevat. Men vid fågelsjön Tåkern har guidningar arrangerats sedan 1980-talet. Under första halvan av 2000-talet bedrevs en mer omfattande guideverksamhet i olika EU-projekt. Idag samordnar Länsstyrelsen "Östergötlands naturguidningar" – ett samarbete mellan Länsstyrelsen, kommunerna, Länsmuséet m fl med stöd av kommunförbundet. 2010 erbjöds totalt ca 300 guidningar i hela länet, varav ca 130 i Länsstyrelsens regi.

• Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?

Ja, vi har länge saknat det. För oss som "inköpare" av naturguidetjänster skulle det vara en bra kvalitetsstämpel på guiderna. Anlitar vi certifierade guider kan vi vara säkra på att de är duktiga, kompetenta och erfarna. Men givetvis är guidens personliga egenskaper mycket viktiga och de är svåra att sätta stämpel på. Vi kommer sannolikt inte att anlita några helt okända guider bara för att de är certifierade. Vi kommer även fortsätta anlita ocertifierade guide om vi vet att de är bra och kompetenta.

Flera av länets turistbyråer har framfört att en certifiering skulle vara mycket användbart för dem. De besitter inte själva naturkompetens och kan därför inte så enkelt avgöra om en guide är kunnig eller inte. De jämför även med certifieringen av stadsguider etc (SweGuide) som de har lång erfarenhet av i andra sammanhang.

Många guider har under årens lopp efterfrågat utbildningar och sammanslutningar av olika slag. Periodvis har sådant funnits på regional nivå, men det har inte varit livskraftigt. Vi tror att en stabil nationell certifiering med tillhörande organisation skulle kunna erbjuda detta till landets naturguider.

Vi har dock pratat med några av de guider som vi anlitar mest och som har naturguidning som en del i sin proffession/företagande. De är tveksamma till att certifiera sig. De tror inte det kommer vara till så stor nytta för dem. Är man känd så får man ändå tillräckligt med jobb. Däremot var de mer intresserade av en guideförening för erfarenhetsutbyte och gemenskap samt som intresseorganisation.

- **Ska den regelgäande organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen?**

Ja, det är lämpligt. Se ovan.

- **Ska den regelgäande organisationen ha de befogenheter som föreslås i förslaget?**

Ja

- **Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i förslaget?**

Ja

- **Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?**

Möjligtvis ska man kunna ansöka även muntligt. Bland våra guider finns de som är mycket duktiga och erfarna i muntlig framställan men som inte tycker om eller har svårt för att skriva. Att kunna skriva komplicerade texter ser vi inte som nödvändigt för att vara en skicklig guide i fält. Det vore synd att utesluta de bästa bara på grund av att de är sämre på/drar sig för att skriva.

I övrigt tycker vi förslaget låter klokt. Men vi tycker nog det räcker med att man lärt sig första hjälpen senast för 2 år sedan.

- **Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?**

Nej, det är en bra kombination. Att se och höra guiderna guida och agera under utbildningshelgerna är nödvändigt.

- **Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?**

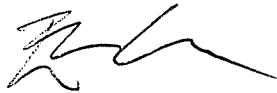
Nej. Men vi håller med om att 5000 kr kan bli en avskräckande kostnad för deltagande för enskilda guider. Om möjligt borde det subventioneras även på sikt.

- **Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?**

Ja, åtminstone om lämpliga organisationer är vidtalade och beredda eller planer finns hur nya organisationer startas upp.

Har ni fler frågor eller vill ha något förtydligat får ni gärna kontakta oss.

Hälsningar

Ellen Hultman
Naturumföreståndare

Ulrika Larsson
Byrådirektör

Reflektion "Ett förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider"

Inledning

Naturskyddsföreningen och Närnaturguiderna anser att det är mycket positivt att detta förslag äntligen ser dagens ljus!

För att stärka naturkänslan, och därmed förhoppningsvis engagemanget för en mer hållbar utveckling i vårt land, bland de som lever i Sverige och de som gästar Sverige, är alla krafter viktiga. En stor del av all naturguidning som sker i Sverige idag sker inom ideella organisationer. Vi anser därför att det är av största vikt att ideella guider kan beredas möjlighet att vara med och certifiera sig.

De mest spännande förslagen finns i rutorna, därav att flera av våra synpunkter rör dessa rutor.

Bakgrund

Anledning till att ha ett certifieringssystem är också att arbetsgivare/köpare ska veta vad de får när de beställer en guidning.

Regelläggande- och certifieringsorganisation

Om en ideell organisation äger certifieringssystemet blir det hela mycket beroende av långsiktigt stöd eller höga certifieringsavgifter för att inte plötsligt försvinna. De höga avgifterna kan motverka möjligheten till att ideella guider certifierar sig.

Vad innebär oberoende i fallet med certifieringsorganisationen? Det är viktigt att den organisationen har kunskaper om guidning och allt vad det innebär.

På sidan 7 står det att guiden ska kunna visa upp "tillräckligt dokumenterade bevis på kompetens" – vad innebär det? Många ideella guider är självlärda och är mer eller mindre experter på olika områden, men kan inte presterar betyg och intyg från olika utbildningar inom biologi/geologi/ekologi. Är de inte välkomna att göra provet då?

Synpunkter på texten i rutorna

I rutan 2

Vad innebär de 50 dagarna/tillfällena? Det bör vara så att ideella uppdrag inom organisationer också räknas.

I rutan 4

Bra att detta är tänkt att genomföras på helger så att även ideella guider kan delta.

I rutan 5

Bra med två olika delar, det speglar det faktum att naturen är föränderlig och att saker och ting hela tiden kan dyka upp till skillnad från fasta utställningar på ex museer.

I rutan 6

Vi önskar att följande ska ingå i det som bedöms

- I kommunikationsförmåga bör det ingå hur väl guiden kan föra dialog med deltagarna
- Guideteknik i form av hur jag placerar mig för att höras och synas samt fingertoppskänsla av vad gruppen behöver just nu – vad gäller kyla, hunger etc
- Kunskaper om ekonomi för guider, vad ta ut i priser, arvoden mm

Önskvärt är att det är möjligt att kunna certifiera sig på andra språk än svenska.

Kommer kunskap och erfarenheter av att leda personer med funktionshinder att bedömas?

Kommer kunskap och erfarenheter av att leda personer med utländsk bakgrund att bedömas?

Kommer kunskap och erfarenheter av att leda barn att bedömas?

I rutan 7

Kommer de certifierade guiderna få någon namnbricka?

Vi antar att man kan få hjälp att marknadsföra sin organisation på webbplatsen inte bara sig själv och/eller sitt företag?

Vem kommer kontrollera att guiderna använder loggor och annat på rätt sätt?

I rutan 8

Till anteckningarna i loggboken kan med fördel läggas en egen självreflektion. Vad gjorde jag bra och vad kunde jag gjort bättre i min guidning? Detta för att guider utvecklas bra genom att själva fundera över vad såväl de själva gör och inte gör samt att fundera över vad andra guider gör och inte gör som uppfattas bra respektive mindre bra.

I rutan 9

Vi frågar oss vilka mål och vilka målgrupper som ska utvärderas? Antagligen ska detta preciseras av den regelgivande organisationen, eller?

Kvalitetssäkring

Bra att Närnaturguiderna nämns i koppling till kvalitetssäkring.

Kostnadsbudget

När ni skriver att extern finansiering från branschorganisationer ska stå för finansieringen efter projektiden, vilka är det som kan komma på tal? Viktigt att ingen branschorganisation får för stort inflytande över certifieringsprocessen i och med ev sponsorskap. Sponsorskapet ska inte ge möjlighet att påverka innehåll och bedömningsgrunder.

Bra att ni vill subventionera avgiften för guiderna åtminstone till en början. 5000 kr är mycket pengar – vi önskar att det kommer finnas medel att söka från Jordbruksverket för ideella guider så att avgiften kan hållas omkring 2500 kr alltid, inte bara i början?

Svar på era frågor

- **Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?**

Ja absolut.

- **Ska den regelgäande organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen?**

Bara om långsiktighet kan garanteras med medel från myndighet för certifieringssystemet, annars kan det tänkas att arbetet med certifiering kan ligga på myndighetsnivå.

- **Ska den regelgäande organisationen ha de befogenheter som föreslås i förslaget?**

Ja, med de tillägg och frågor vi skrivit om ovan.

- **Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i förslaget?**

Ja, med de tillägg och frågor vi skrivit om ovan.

- **Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?**

Nej, vi tror på det ni för fram.

- **Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?**

Nej, förslaget är bra.

- **Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?**

Inte vad vi kan se idag.

- **Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?**

Det borde kunna fungera. Det mesta brukar dock ta längre tid än man tror att bygga upp.

Svante Axelsson
Generalsekretetrare

Eva Lindberg
Verksamhetsledare för
Närnaturguiderna

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Ulrika Karlsson
Tel: 010-698 14 89
ulrika.karlsson
@naturvardsverket.se

YTTRANDE
2010-10-14 Dnr

Centrum för Naturvägledning
Per Sonnvik

383-5381-10 Nf

Naturvårdsverkets yttrande om nationellt certifieringssystem för naturguider

Bakgrund

Centrum för naturvägledning har tagit fram ett förslag på hur ett nationellt certifieringssystem för naturguider skulle kunna organiseras. CNV:s motivering till att man lägger fram ett förslag om Naturguidescertifiering är att arbetsmarknaden för naturguider förutspås att öka i och med att turismens exportintäkter ökar. Enligt CNV:s remiss finns en efterfrågan av en certifiering av branschen och av naturvården.

Två organisationer skall ansvara för certifieringen. Ytterligare en organisation skall svara för kvalitetskontroll av certifieringssystemet och de två ansvariga organisationerna.

Man ansöker om att få genomföra certifieringen som skall baseras på prov. Efter antagning genomförs tre obligatoriska moment.

- Teoriprov – svara på frågor + skriva en kortare uppsats.
- Utbildning uppdelad på två helger och reflekterande övningar mellan träffarna.
- Praktiskt prov – skall bedöma naturguidens kompetens både teoretiskt och praktiskt.

När man är godkänd kan man titulera sig *Certifierad naturguide – I Sveriges natur och kulturlandskap*.

En kostnad på 5000 kr kommer att tas ut för varje naturguide som antas till certifieringssystemet.

För en omcertifiering tas en certifieringsavgift på 2000 kr.

Certifierings systemet skall starta upp och pågå under en fem års period. Ett projektstöd från Jordbruksverket på 3,6 miljoner kronor förväntas stå för den huvudsakliga finansieringen.

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195

ÖSTERSUND - FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

KIRUNA - KASERNGATAN 14

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 08-698 10 00

FAX: 08-20 29 25

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Naturvårdsverkets ställningstagande

Naturvårdsverket har med intresse tagit del av CNV:s initiativ till att skapa ett kvalitetssäkringssystem för aktiva naturguider. Man har på CNV fortsatt arbetet som påbörjades av projektet NEST Höga Kusten 2005 – 2007. Att samla all pågående verksamhet som faller under naturvägledning är ett gediget arbete där CNV lyckas skapa ett stort nätverk av verksamma aktörer på området. Att utforma ett certifieringssystem utifrån kriterierna att tydliggöra kompetens, säkerställa kvalitet och skapa dialog är viktigt för utvecklandet av för naturturism, naturförståelse och naturupplevelser i stort och smått.

Naturvårdsverket anser att utformning av ett kvalitetssäkringssystem behöver breddas från en certifiering till en norm och ytterligare förankras och utformas tillsammans med berörda myndigheter, organisationer, på området aktiva näringsidkare samt utbildare inom natur- och friluftsliv som ett led i det fortsatta arbetet med ett kvalitetssäkringssystem.

Angående efterfrågan av en nationell certifiering av naturguider

I remissunderlaget uppges att det finns en stor efterfrågan från bransch, utbildare, myndigheter och aktörer. Naturvårdsverket saknar dock bla. uppgifter över vad befintliga utbildare av natur och friluftsliv, myndigheter och redan etablerade och verksamma naturguider anser om förslaget. Den bransch som man hänvisar till är dessutom mycket differentierad och saknar en tydlig branschorganisation som kan företräda dess intressen. Även här saknar Naturvårdsverket ett tydligare faktaunderlag.

Om certifieringsprocessen

I remissens förslag föreslås endast ett alternativ för att nå en certifiering. Naturvårdsverket ser gärna att fler alternativ etableras. En möjlig väg att göra det är via redan nu befintliga natur- och friluftsutbildningar samt en andra väg via en komprimerad variant liknande den i CNV:s certifieringsförslag. Den föreslagna certifieringen bör kunna omformas till en norm som kan integreras inom olika typer av utbildningar. Att göra på detta sätt kan medföra en högre nivå på kvalitet för den blivande naturguiden och ämnesinriktningen genom att:

- varje utbildningsaktör kan välja att fördjupa och specialisera ämnesinriktningen mot specifika naturområden.
- ge den person som önskar genomgå ett kvalitetssäkringssystem för naturguidning en möjlighet att långsiktigt planera för en yrkesverksamhet inom naturvägledning.
- kvalitetssäkra momenten i en norm genom att erbjuda personer som genomgår en utbildning praktik hos naturguidesföretag.
- bidrar till en nyrekrytering av naturguider.

För den som är etablerad aktör och/ eller har praktisk erfarenhet och utbildning sedan tidigare bör en andra väg, en valideringsmöjlighet finnas. Den kan byggas på de två utbildningsheligerna och ett bedömningstillfälle för de blivande naturguiderna enligt CNV: förslag.

Om förslaget till certifieringsorganisationer

Naturvårdsverket anser att förslaget att en ideell regelälgande organisation bildas

är bra. Organisationen ska kunna besluta om reglerna för ett kvalitetssäkringssystem och de kriterier som ska ställas på blivande naturguider.

Naturvårdsverket vill poängtera vikten av att en kvalitetssäkringsorganisation på ett tydligt sätt ska vara oberoende och opartisk och kunna se frågan ur ett verksamhetsmässigt brett och nationellt perspektiv.

Förslaget att införa två organisationer för att kunna kvalitetssäkra systemet ser mycket omfattande ut och kan komma att kräva stora resurser för en relativt begränsad fråga.

Genom att istället koncentrera en del av arbetet till att utforma en nationell utbildningsnorm för naturguider kan tillhörande ämnes – och guideutbildning utföras av redan befintliga natur- och friluftsutbildningar. Se tidigare kommentar.

Naturvårdsverkets anser att det är av stor vikt att ett framtida kvalitetssäkringssystem bör inkludera så många aktörer som möjligt och särskilt värdera den lokala kännedomen om ett specifikt område, de praktiska erfarenheterna likväl som det teoretiska kunnandet om natur och kultur på ett trovärdigt sätt.

Om certifiering baserat på prov

Att inleda en certifieringsprocess med ett teoretiskt prov och en uppsats skulle kunna innebära att man redan tidigt riskerar att exkludera vissa grupper av redan etablerade aktörer som saknar akademisk erfarenhet/utbildning. En andra väg för redan etablerade verksamheter, där tidigare utbildningar och erfarenheter kan valideras, bör finnas. Det alternativet kan baseras på CNV:s förslag på två till tre fysiska träffar där det föreslagna teoretiska provet genomförs som sista moment i kombination med ett examinationstillfälle.

Om kostnaden för en certifiering

Naturvårdsverkets anser att man genom att använda en förenklad certifieringsorganisation avsevärt kan minska kostnaden för att genomgå en kvalitetssäkringsprocess. Genom att utforma en utbildningsnorm och involvera utbildningsaktörer kan kostnaderna för kvalitetssäkringen sänkas. Endast en kvalitetssäkringsorganisation behövs som kvalitetsgarant tillsammans med utbildarna. Möjlighet till uppgradering av kvalitetssäkringen bör finnas. Om systemet blir för kostsamt i förhållande till vad branschens aktörer är beredd att betala så reglerar detta sig självt, allt för få kommer att genomgå en kvalitetssäkringsprocess.

CNV:s förslag till finansiering av projektet under de första 5 åren kommer att utgöras av projektmedel som kommer att sökas från Jordbruksverket. Det är inte tydligt beskrivet hur en finansiering av ett certifieringssystem ska säkras på lång sikt utöver avgifterna för certifieringen och detta bör klargöras ytterligare.

CNV kommer att avsätta en del av en tjänst för arbete med kvalitetssäkringssystemet. Vilken uppgift den funktionen kommer att fylla och i

hur stor omfattning som kommer att avsättas är en diskussion som kommer att ske med Naturvårdsverket.

Om kvalitetssäkringssystemen

I CNV:s förslag till kvalitetssäkringssystem för Naturguider tas övriga svenska kvalitetssäkringssystem upp. Dessa olika kvalitetsformer ger en helhetsbild av vilka kompetenser en aktör kan ha och erbjuda till en efterfrågande turistmarknad. Det behöver inte medföra att de ska knyta an till ett kvalitetssäkringssystem för naturguider utan kan snarare ses som en ytterligare kvalitetshöjning för de turismentreprenörer som kan visa upp kompetenser från flera av dessa kvalitetssäkringssystem. -

Såvitt Naturvårdsverket kan bedöma har dessa tre huvudinriktningar, se nedan:

- fokus på säkerhet och färdighet; (ex. Bergsguider (UIAMG) , Fjälledare utbildade enligt fjälledarnormen)
- fokus på naturinriktning; (Närnaturguide, Storstockholms naturguide, Lapponiaguider)
- fokus på guidefärdighet; (Sveguide)

Ekoturismföreningens standard "Naturens bästa" är ett certifieringssystem för aktiviteter ur ett hållbarhetsperspektiv.

Övrigt

För att få en väl fungerande och långsiktigt bärkraftig organisation runt en kvalitetssäkring av Naturguider bör representanter från olika typer av aktörer vara involverade i processen. Man bör tydligt ställa frågorna; på vilka grunder bildas organisationerna; vem skall avgöra vad som är gedigen kompetens under bildandet av de två organisationerna.

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att förslaget till ett nationell certifieringssystem behöver omarbetas och ytterligare förankras tillsammans med berörda myndigheter, organisationer, på området aktiva näringsidkare samt utbildare inom natur- och friluftsliv vid redan befintliga kurser/utbildningar innan det etableras.

Naturvårdsverket anser att det i ett arbetet med ett nationellt kvalitetssäkringssystem för naturguider är av särskild vikt att:

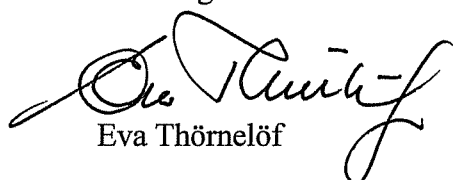
- Representanter från olika typer av aktörer som Svenskt friluftsliv, friluftorganisationer, SNF, WWF, utbildningsanordnare, etablerade naturguider, fjällsäkerhetsrådet, ekoturismföreningen, SLAO, STF bör vara involverade i utformandet av ett kvalitetssäkringssystem för naturvägledare. Detta för att få en väl fungerande och en långsiktigt bärkraftig organisation runt en kvalitetssäkring av naturguider.
- Genom att koncentrera kvalitetssäkringsarbetet till att utforma en nationell utbildningsnorm för naturguider kan föreslagen ämnes – och guideutbildning utföras av redan befintliga natur- och friluftsutbildningar. Det bidrar till att det kan erbjudas två vägar till kvalitetssäkring för blivande naturguider.

Den första vägen sker via utbildning där kvalitetssäkringssystemet ingår som en del. Den andra vägen med ett par sammankomster följda av ett examinationstillfälle kan redan etablerade naturturismaktörer söka som en valideringsprocess för att bli kvalitetssäkrade naturguider.

- Ett framtida kvalitetssäkringssystem bör inkludera så många aktörer som möjligt och särskilt värdera den lokala kännedomen inom ett specifikt naturområde, de praktiska erfarenheterna likväl som det teoretiska kunnandet om natur och kultur på ett trovärdigt sätt.

- Genom att utforma en förenklad organisation för kvalitetssäkring avsevärt kan minska kostnaden för de som vill genomgå en kvalitetssäkringsprocess vilket i sin tur kommer att öka möjligheterna för fler intresserade att delta. Att ta del av kvalitetssäkringssystemet via en utbildningsnorm ökar också möjligheterna för blivande naturguider.

Detta yttrande har beslutats av biträdande avdelningsdirektör Eva Thörnelöf vid Naturvårdsverket. I beslutet har enhetschef Anna von Sydow deltagit. Föredragande har varit handläggaren Ulrika Karlsson.

Eva Thörnelöf

Ulrika Karlsson

Kopia till

(Endast externa kopior på den utgående skrivelsen)

Centrum för naturvägledning
Institutionen för Stad och Land
Sveriges lantbruksuniversitet
Box 7012
750 07 Uppsala

Yttrande

Datum 2010-11-23
Dnr 335-3359-2010

Ert 2010-10-12

Avdelning Samhällsavdelningen
Enhet Kulturarvsenheten

Förslag till nationellt certifieringssystem för naturguider

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har tagit del av er remiss i rubricerade ärende och vill med anledning därav anföra följande.

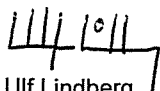
RAÄ anser att förslaget om ett nationellt certifieringssystem för guider i natur- och kulturlandskapet är intressant och bör testas och utvärderas, men tar inte i nuläget ställning till frågorna om behov, detaljutformning, organisation och finansiering av ett sådant system.

RAÄ anser emellertid att om en certifiering införs är det viktigt att certifieringens obligatoriska utbildningsmoment med kunskapsprov har en tvärvetenskaplig inriktning som med samma tyngd och djup hanterar landskapets kulturhistoriska och sociala såväl som naturvetenskapliga dimensioner. För vägledning kring det biologiska kulturarvet krävs kunskaper om de kulturhistoriska sammanhang inom vilka olika landskapstyper, ekosystem och arter har utvecklats. Vidare bör närmare kunskaper om olika typer av kulturhistoriska strukturer, spår och lämningar ses om lika självklara i sammanhanget som kunskaper om ekologi och enskilda organismer. För att motsvara den helhetssyn på landskapets värden som eftersträvas i föreliggande förslag, bör också övervägas en ändring av benämningen naturguide till landskapsguide.

RAÄ anser att införandet av ett nationellt system för certifiering av guider i landskapet, under förutsättning att det utformas och används på rätt sätt, sannolikt kan få betydelse för regional utveckling inom natur- och kulturturism och samtidigt medverka till ökad kunskap om och förståelse för landskapets värden.

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post riksant@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Birgitta Johansen efter föredragning av antikvarien Ulf Lindberg.

Birgitta Johansen

Ulf Lindberg

Gemensamt remissyttrande över CNV's förslag till guidecertifiering – i korthet

Undertecknade organisationer tycker att CNV har tagit ett gott initiativ i en fråga av stor betydelse för ett flertal verksamheter inom friluftsliv och turism – guidning och naturvägledning i Sverige.

Dock ställer vi oss mycket tveksamma till det av CNV presenterade förslaget till guidecertifiering och till huruvida guidmärkningen eller etablering och drift av ett sådant system svarar mot dagens och morgondagens krav och behov från olika nyttjargrupper.

Vi vill framföra följande, kortfattade synpunkter:

- Vi ser att det finns ett stort behov av att göra en helhetsanalys för guide/ledarkompetens inom natur, friluftsliv och turism samt där också överväga olika nivåer av kompetens med diplomering och certifiering.
Förslaget till certifiering matchar inte helheten eller den kompetensnivå och inriktning våra organisationer och deras medlemmar/medlemsföretag har behov av idag och i framtiden. I realiteten är vår bild att marknaden kanske behöver ett system med två eller tre nivåer för att på så sätt svara mot allt från högbetalande, krävande kundgrupper, till enklare naturvägledning för grupper med lägre enklare behov. Det liggande förslaget förefaller till sin nivå och kostnadsbild inte matcha vare sig våra redan befintliga specialistguider/ledare (för låg nivå) eller basnivån, naturvägledning (för hög kostnad för att märka en guide). Se figur nedan.
- Därför ser vi ett behov av att genomföra en mer omfattande marknadsanalys, vilket vi saknar i underlaget. Vad efterfrågas av vilka målgrupper nationellt, internationellt och vilka behov samt krav ställer det på kompetens?
- Att göra ett märknings- eller certifieringssystem utan att harmoniera det med de befintliga utbildningar, fjälledarnormen m fl system som finns inom skola, högskola och organisationsvärld ger inget verkligt helhetsgrepp inom kvalitetssäkring av guider och guidning. Dessutom känns det som viktigt att ta del av konsumentverkets krav på säkerhet i utvecklandet av certifiering.
- Mot bakgrund av vad som anförs under 1a punkten (ovan) känns hela upplägget och kalkylerna över avgiftsnivå samt bedömningarna om hur många som ska betala för certifieringen mycket osäkert – stor risk att systemet inte blir bärkraftigt och trovärdigt.
- Dessutom är det vår klara uppfattning att en huvudman för ett system, ev en ny organisation, skall etableras först när systemet är klart – och där synes vi inte vara på långt när.

Sammanfattningsvis avstyrker vi samfällt förslaget i dess nuvarande form samt tankarna på att redan nu söka en huvudman - ny organisation eller någon befintlig organisation.

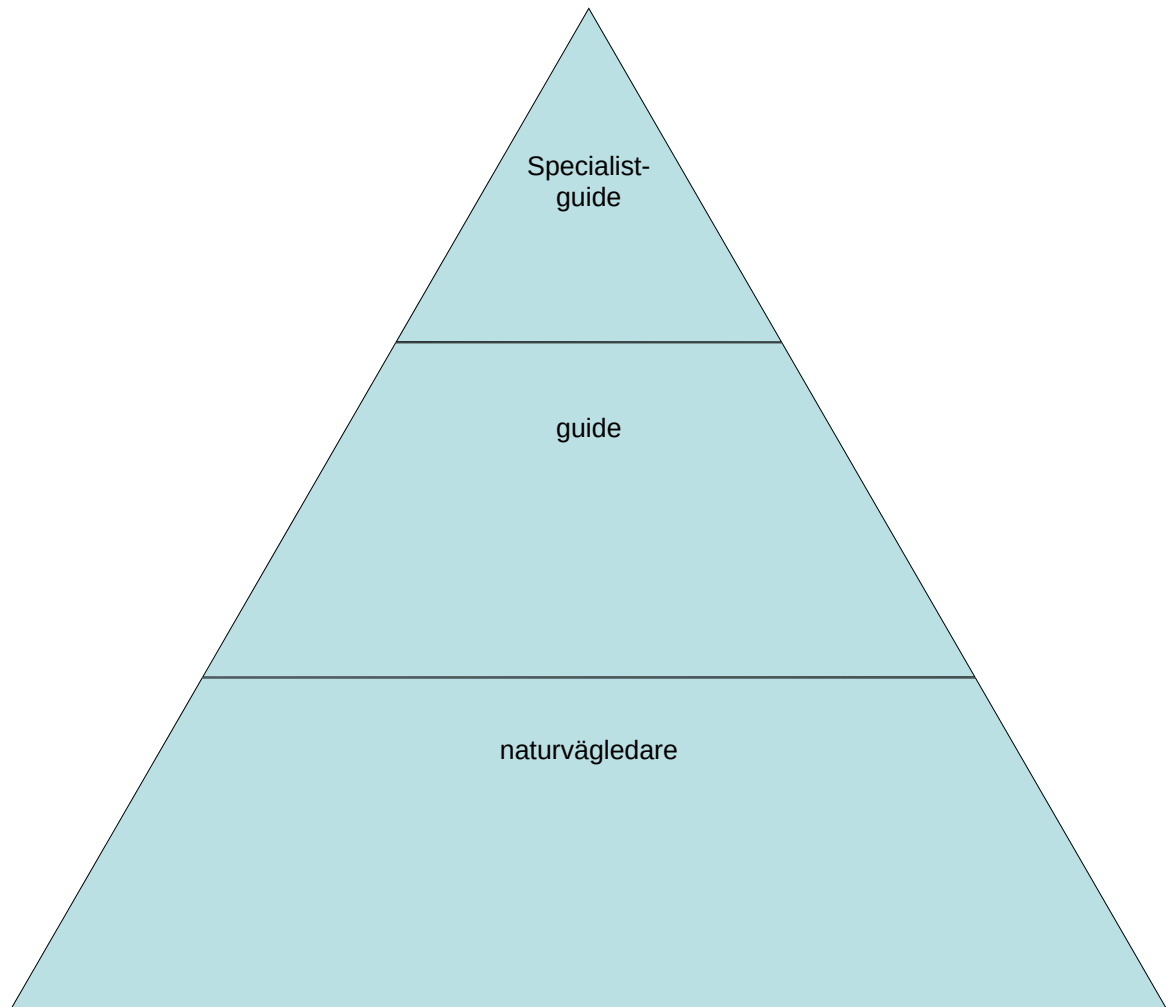
En gedigen utredning av ett framtida svenskt system för guide/ledarmärkning måste utföras med tydlig och drivande kraft från de organisationer som idag i stor omfattning utbildar och lever med guidning som daglig del av sin ordinarie verksamhet – detta för att garantera en god marknadsförankring och utveckling såväl nationellt som internationellt.

I detta arbete tar vi gärna på oss ett ansvar tillsammans med CNV.

Svenska Ekoturismföreningen
Ulf Lovén, ordförande

Friluftsrådet Riksorganisationen
Bo Sköld, generalsekreterare

Svenska Turistföreningen
Gösta Westin, affärsutvecklingschef

Remissyttrande över CNV's förslag till guidecertifiering

Svenska bergsguideorganisationen (SBO) har mottagit förslag rörande guidecertifiering för remissyttrande. SBO ser mycket positivt på initiativet till ett övergripande och enhetligt system för certifiering av guider i Sverige. Det framlagda förslaget innehåller dock en rad brister och saknar framförallt möjlighet att klargöra guidens kompetens i inom säkerhet och fackkunskap i olika nivåer. SBO ser att ett nytt och mer omfattande förslag måste läggas fram.

Efter kontakt med Svenska Turistföreningen har SBO beslutat att ställa sig bakom det remissvar som lämnades av Svenska turistföreningen, Friluftsrådet och Svenska Ekoturistföreningen gemensamt.

Detta svar går i korthet ut på att organisationerna ställer tveksamma till det av CNV presenterade förslaget till guidecertifiering och till huruvida guidmärkningen eller etablering och drift av ett sådant system svarar mot dagens och morgondagens krav och behov från olika nyttjargrupper. SBO delar denna uppfattning och ställer sig även bakom synpunkterna nedan:

Vi vill framföra följande, kortfattade synpunkter:

- Vi ser att det finns ett stort behov av att göra en helhetsanalys för guide/ledarkompetens inom natur, friluftsliv och turism samt där också överväga olika nivåer av kompetens med diplomering och certifiering.
Förslaget till certifiering matchar inte helheten eller den kompetensnivå och inriktning våra organisationer och deras medlemmar/medlemsföretag har behov av idag och i framtiden. I realiteten är vår bild att marknaden kanske behöver ett system med två eller tre nivåer för att på så sätt svara mot allt från högbetalande, krävande kundgrupper, till enklare naturvägledning för grupper med lägre enklare behov. Det liggande förslaget förefaller till sin nivå och kostnadsbild inte matcha vare sig våra redan befintliga specialistguider/ledare (för låg nivå) eller basnivån, naturvägledning (för hög kostnad för att märka en guide). Se figur nedan.
- Därför ser vi ett behov av att genomföra en mer omfattande marknadsanalys, vilket vi saknar i underlaget. Vad efterfrågas av vilka målgrupper nationellt, internationellt och vilka behov samt krav ställer det på kompetens?
- Att göra ett märknings- eller certifieringssystem utan att harmoniera det med de befintliga utbildningar, fjälledarnormen m fl system som finns inom skola, högskola och organisationsvärld ger inget verkligt helhetsgrepp inom kvalitetssäkring av guider och guidning. Dessutom känns det som viktigt att ta del av konsumentverkets krav på säkerhet i utvecklandet av certifiering.
- Mot bakgrund av vad som anförs under 1a punkten (ovan) känns hela upplägget och kalkylerna över avgiftsnivå samt bedömningarna om hur många som ska betala för certifieringen mycket osäkert – stor risk att systemet inte blir bärkraftigt och trovärdigt.
- Dessutom är det vår klara uppfattning att en huvudman för ett system, ev en ny organisation, skall etableras först när systemet är klart – och där synes vi inte vara på långt när.

Sammanfattningsvis avstyrker vi samfällt förslaget i dess nuvarande form samt tankarna på att redan nu söka en huvudman - ny organisation eller någon befintlig organisation.

En gedigen utredning av ett framtida svenskt system för guide/ledarmärkning måste utföras med tydlig och drivande kraft från de organisationer som idag i stor omfattning utbildar och lever med guidning som daglig del av sin ordinarie verksamhet – detta för att garantera en god marknadsförankring och utveckling såväl nationellt som internationellt.

I detta arbete tar SBO gärna på sig ett ansvar tillsammans med CNV.

Svenska Bergsguideorganisationen
Jan Stenström, ordförande

Centrum för naturvägledning

Ett förslag på ett nationellt certifieringssystem**Sammanfattning**

Skogsstyrelsen har tagit del av förslaget på ett nationellt certifieringssystem för naturguider och ser det som positivt att arbeta för kvalitet och enhetlighet så långt det är möjligt. Skogsstyrelsen är dock tveksam till om certifieringssystemet kommer att öka efterfrågan på naturguider. Vidare föreslås en komplettering vad gäller personliga egenskaper i certifieringsprocessen.

Allmänna synpunkter

Generellt är det positivt att man värdesätter professionalitet och enhetlighet inom arbetsfältet natur- och kulturguider då besöksnäringen eftersträvar ett hållbart resande och att alla inblandade resurser används på ett hållbart sätt. Forskning visar tydligt att besökare är både nyfikna och kunskapsörstiga som gärna lär sig nytt på sina resor. Ett växande intresse för både natur och kultur gör naturguiders uppgift än viktigare i att höja människors medvetenhet och eventuella vilja till förändring vad gäller inställning till och användande av natur- och kulturmiljön

Skogsstyrelsen instämmer i det positiva med ett nationellt certifieringssystem och att en nationell yrkeskår skulle kunna få en högre status. Det är positivt att man i samband med certifieringsprocessen, förutom ett prov, också får tillfälle att utbyta erfarenheter med andra guider som medverkar till att synliggöra sin guide- och ämneskompetens.

Skogsstyrelsen ställer sig dock tveksam till om certifieringssystemet blir attraktivt för yrkeskåren och för uppdragsgivarna. Grunden till denna tveksamhet är om ett certifieringssystem understöds av vårt sätt att bruka natur- och kulturmiljöer kontextuellt. Allemansrättsligt är både naturmiljöer och kulturmiljöer relativt fria att användas av besöksnäringen och andra organiserade grupper. Detta innebär dels att tillgången till natur- och kulturmiljöer är stor, dels att den är gratis eller belagd med relativt små avgifter. På andra håll i världen hänvisas besöksnäringen och andra organiserade grupper till specifika naturområden som har interna skötselplaner med egen personal etc. När det gäller kulturarvet är dessa i högre grad än i Sverige privata och belagda med avgifter för att täcka stora kostnader för både skötsel- och bevarandeåtgärder. Jämförelsevis medför detta att behov och efterfrågan på guider kan se annorlunda ut för Sverige.

Yttrande naturguider, CNV

Kommentarer på några av de frågor CNV ställer

- Det låter rimligt och nödvändigt att den regelärande organisationen är en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen så inga intressekonflikter uppstår. De uppgifter som föreslås i förslaget verkar också rimliga för den regelärande organisationen. Skogsstyrelsen undrar om inte den redan existerande certifieringsform som finns inom Sveriges Guideförbund skulle gå att utveckla att även passa för den föreslagna certifieringen av guider i natur- och kulturlandskapet?

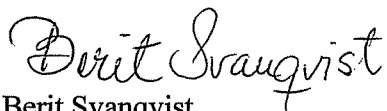
- De föreslagna uppgifter certifieringsorganisationen ska ha kan förslagsvis utökas till att driva ett nyhetsbrev, alternativt en tidskrift. Syftet kan vara att ha en utvecklande och sammanhållande funktion som informerar om professionen både nationellt och internationellt. Tidskriften "Legacy", the Magazine of the National Association for Interpretation, är en Kanadensisk tidskrift som tar upp yrkesrelaterade frågor. Den rapporterar om forskningen inom tolkning/guideområdet samt berättar om goda exempel, ger tips på utvecklat arbetssätt etc.

- När det gäller antagningsprocessen kring certifieringen vill Skogsstyrelsen utöver det föreslagna teoriprovet föreslå en komplettering. Skogsstyrelsen tycker det är viktigt att ställa höga krav på personliga egenskaper. Då naturguider arbetar med att i huvudsak möta andra människor kan certifieringsprocessens även innehålla mer beteendecinriktade teman. Man bör ha utmärkta ämneskunskaper av olika slag men lika viktigt är att kunna förmedla dessa. Certifieringen bör kunna garantera att guiden kan hantera människor, stimulera inlärning och med sin allsidiga och fördjupade kunskap engagera och entusiasmera andra för natur, djur och kultur.

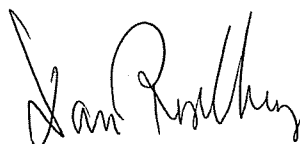
Skogsstyrelsen vill också betona vikten av att guiderna känner till och kan resonera med människor om etiska och moraliska ställningstaganden angående hållbart resursutnyttjande. Detta för att undvika eller minimera ett överutnyttjande av enstaka populära resurser. Förutom kunskap om allemansrättens förutsättningar bör man känna till vissa befintliga regelverk och lokala föreskrifter för skydd av både natur, djur och kultur eller var sådan information kan hittas.

- Tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet känns realistisk.

På Skogsstyrelsens vägnar,

Berit Svanqvist
Specialist, skogens sociala värden

Dan Rydberg
Enhetschef, Skog Syd

Synpunkter från Sveriges Fisketurismföretagare angående nationellt certifieringssystem för naturguider

Branschorganisationen Sveriges Fisketurismföretagare, SeFF, anser att förslaget för nationellt certifieringssystem för naturguider brister på en viktig punkt – det omfattar endast en del av verksamhet och kompetens för många kategorier av guider. Det är iofs lovligt att kunna säkerställa en grundkompetens inom ekologi, värdskap, säkerhet mm. För en fiskeguide är det dock långt ifrån tillräckligt:

1. I många fall kräver verksamheten användning av båtar vilket ofta innebär krav på formell nautisk kompetens. Beroende på båttyp och var verksamheten bedrivs kan dessa behörighetskrav innebära omfattande utbildning.
2. Fisket i sig kräver också djupa kunskaper om lokala förhållanden, ekologi, arter, metoder och redskap mm. Utbildningar för detta finns på både gymnasie- och eftergymnasial nivå. Många som idag arbetar som fiskeguider har dock skaffat sig dessa kunskaper och erfarenheter via ett stort personligt fiske- och naturintresse. Sedan ser marknadskrafterna till att de också måste kunna sköta om gäster om det ska vara ett yrke.

SeFF anser att en certifiering som inte beaktar framförallt faktor 2 får litet värde och snarare ökar risken för kunden att köpa en undermålig eller rent av farlig tjänst. En van köpare av guidetjänster vet vilka frågor som ska ställas för att säkerställa kvaliteten men många, framförallt utländska besökare och researrangörer, har inte den erfarenhet som krävs för att bedöma tjänsten som erbjuds.

Ovanstående gäller också många andra typer av guideverksamhet inom naturturism som förutom de generella kunskaper och erfarenheter som nämns i ert dokument också kräver andra specifika kunskaper och är potentiellt farliga som t ex jakt, ridning, klättring eller forsränning. Risken är att guider inom sådana områden medvetet avstår från en generell certifiering för att tydliggöra att de tillhör en annan grupp.

För att minimera risken för att Certifierad naturguide uppfattas som en generell kvalitetsstämpel, vilket det inte är, bör certifieringssystemet också innefatta specialistkompetenser. Därmed blir det tydligare för kunden att det i många fall inte är tillräckligt att ”bara” vara Certifierad naturguide. Ett sådant system blir mer omfattande och komplext. För många typer av naturturism finns dessbättre utbildningar, regelverk och branschorganisationer som kan underlätta inkluderingen av specialistkompetenser i certifieringen. Man kan tänka sig att förutom nivån Certifierad naturguide ska man som guide också kunna certifiera sig inom ett eller flera specialområden.

SeFF har deltagit i projekt för att skapa ett certifieringssystem för fiskeguider och vi berättar gärna mer om våra erfarenheter.

Avseende era frågor är det framförallt de två sista som är problematiska – det mer omfattande system som SeFF förordar kan vara svårt att införa med den budget, och framförallt tidplan som ni angett.

Vänligen

Manni Svensson, v ordf SeFF

0708 705 506

www.seff.org

manni@norrbystrommen.se

Hej Per!

Nu har vi funderat lite på ert förslag. Och du får här ett kort svar.

Entusiasmen för ert certifieringsförslag är inte särskilt stor från vår sida. Många av våra medlemmar fungerar idag som guider i olika sammanhang. De flesta gör det på rent ideell basis men en del också i större eller mindre utsträckning professionellt. Ett certifieringssystem lär knappast vara till någon hjälp för dessa. Det skapar bara en onödigt byråkratisk påbyggnad för den enskilde guiden.

Vår grundinställning är att marknaden bestämmer om man skall lyckas med en kommersiell guideverksamhet eller inte. En bra guideverksamhet får kunder, en dålig kommer att få lägga ner.

Däremot skulle en del av de aktiviteter ni talar om kunna vara positiva för den som behöver berika sig som guide. Jag tänker då på helgkurser där guiderna får tillfälle att träffas och utbyta erfarenheter som kan bidra till deras utveckling. Men sådant behöver inte vara kopplat till någon certifiering. Man kanske också skulle kunna ta fram en lista på kriterier som en bra guide skall uppfylla. Men fortfarande inte som en del av en certifiering utan enbart som hjälp och stöd för den enskilde guiden.

Med SOF-hälsningar
Dennis Kraft

Vänligen ta del av bifogat pressmeddelande från Sveriges Guideförbund.

Sveriges Guideförbund
/Agneta Skoglund

PRESSRELEASE

Sveriges Guideförbund har nu publicerat en ny hemsida för sina medlemmar

www.guidesofsweden.com

Hemsidan speglar våra medlemmar, förbundet och inte minst Sverige på ett positivt och attraktivt sätt. Sveriges Guideförbund är en riksorganisation, med ca 900 medlemmar och därigenom är ett antal guideföreningar runt om i Sverige knutna till oss. Sveriges Guideförbund, förkortat SveGuide, bildades 1983 och jobbar för att upprätthålla en god kvalitet bland turistguider, en professionell utbildning, samt att tillvarata medlemmarnas intressen i Sverige och vi är landets enda officiella guideförbund. På vår hemsida hittar ni välutbildade och professionella turistguider från Skåne i söder till Lappland i norr. Guidningar sker i huvudsak på engelska, tyska och franska, men vi täcker upp till 30 olika språk inklusive teckenspråk.

Sveriges Guideförbunds utbildningsplan håller en hög nivå, enligt de rekommendationer som föreskrivs av EU och FEG, med omauktorisering vart femte år och en kontinuerlig fortbildning i olika forum. Våra turistguider bär en legitimation, ett "SveGuide- kort", som utfärdas av förbundet. som bevis på att de är auktoriserade turistguider i Sverige och är därmed lätta känna igen. Det är endast turistguider som genomgått utbildning enligt vår utbildningsplan som erhåller, vid godkännande, denna legitimation.

Sveriges Guideförbund är medlemmar i FörTur, FEG och IGC:

FEG grundades 1986 i Paris för att representera yrket på europeisk nivå, för att offentliggöra och förbättra kvaliteten på de tjänster som erbjuds till alla besökare till Europa och att samla och förstärka professionell turistguidning över hela Europa.

<http://www.feg-touristguides.com/about-feg.html>

FörTur Föreningen Turism i Sverige är en intresseorganisation för svensk turism. FörTur medverkar aktivt för utvecklingen av den svenska turismnäringen.

<http://www.turism.se/>

IGC verkar för internordiskt samarbete mellan föreningar för turistguider från de nordiska länderna, Danmark, Färöarna, Finland, Island, Norge, Sverige och Åland.

<http://nordicguides.org/>

SveGuides hemsida är lättnavigerad. Man klickar på ett landskap och hittar då information om regionen, intressanta platser, våra guider, deras språk och specialiteter.

Gå gärna in och titta på vår nya hemsida!

Birgitta Ekesand

Ordförande i Sveriges Guideförbund

Datum

2010-11-12

Diarienummer

09-2010-4485

CENTRUM FÖR NATURVÄGLEDNING
Inst. för stad och land, SLU

Box 7012

750 07 Uppsala

Dokumenttyp

REMISSVAR:

Nationellt certifieringssystem för naturguider

Remissvar avseende förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider

Tillväxtverket har anmodats inkomma med remissyttrande avseende Centrum för naturväglednings förslag på ett nationellt certifieringssystem för naturguider.

Tillväxtverket arbetar för fler och växande företag, för en hållbar tillväxt och ett konkurrenskraftigt näringsliv i alla delar av landet. Detta görs genom att verka för attraktiva miljöer för näringslivets utveckling så att samtliga regioners tillväxtpotential tillvaratas med utgångspunkt i deras unika förutsättningar. Tillväxtverket är ansvarig och samordnande myndighet för besöksnäringen i Sverige och ansvarar även för analyser och löpande statistik inom området. Tillväxtverket driver näringspolitiska insatser för främjande av företagande och entreprenörskap inom besöksnäringen, däribland natur- och kulturnära turism, genom kunskapsbildning, kvalitetsutveckling och samverkan.

Tillväxtverkets synpunkter

Tillväxtverkets synpunkter följer på de frågor som Centrum för naturvägledning efterfrågat uppfattningar om.

▪ Behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider?

Tillväxtverket anser att det behövs ett nationellt certifieringssystem för naturguider. Detta baseras på det ökade behovet av naturguider som beskrivs i remissens bakgrund liksom på att Tillväxtverket identifierat kvalitets- och hållbarhetsfrågor som centrala för besöksnäringens framtida utveckling och kommersialisering.

▪ Ska den regelgäande organisationen vara en ideell organisation med bred förankring inom naturguidebranschen?

Centrum för naturvägledning presenterar, efter vad som beskrivs som en omfattande utredning och bred process, ett förslag till nationellt certifieringssystem där en av de viktigaste delarna av förslaget är just att det bör vara en ideell organisation som ska äga certifieringssystemet, utforma regler och kompetenskrav för naturguiderna (jfr sid 5 i förslaget). Med utgångspunkt i detta, dvs i den information som presenteras i förslaget innefattande att det är praxis att utforma certifieringssystemet så att alla berörda aktörer kan känna tillit till systemet samt att en ideell organisation bäst svarar upp mot detta, ställer sig Tillväxtverket positivt till förslaget.

▪ Ska den regelgäande organisationen ha de befogenheter som föreslås i remissen?

Utifrån aktuell tillgänglig information ställer sig Tillväxtverket bakom detta förslag, oberoende och opartiskhet anses bidra till upprätthållande av kvalitet i systemet liksom kvalitetsutveckling.

- **Ska certifieringsorganisationen ha de uppgifter som föreslås i remissen?**

Ja, jämför ovanstående svar (samt sid 6 i förslaget).

- **Ska antagningsprocessen kring certifieringen struktureras på ett annat sätt?**

Tillväxtverket har inga synpunkter.

- **Bör certifieringsprocessen utformas på ett annat sätt än med prov och utbildningshelger?**

Tillväxtverket har inga synpunkter.

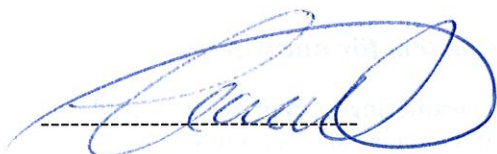
- **Bör budgetplaneringen ändras på något sätt?**

Tillväxtverket har inga synpunkter.

- **Känns tidsplanen för uppbyggnad av certifieringssystemet realistisk?**

Tillväxtverket har inga synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Lars Wikström.

Lars Wikström

Hej Per,

Jag och Joakim Hermansson, som båda arbetar naturturism Västsvenska Turistrådet, har nu läst igenom förslaget ang. certifiering av naturvägledare. Vi besitter inte kunskap i hur man bäst bör bygga upp en dylik organisation, så gällande detta lutar vi på att ni har gjort nödvändig research ang. vad som bör fungera bäst. Våra tankar/kommentarer är som följer:

- I diskussionen kring certifierade guider är det intressant att ställa sig frågan vilka som är köpare av guidernas tjänster. I förslaget framhåller man turism men också naturvård som två områden där man ser att guiderna är verksamma. Inom naturturism har man idag problem med sammanblandningen av naturturism och friluftsliv. Friluftslivet är idag starkt präglad av ideella organisationer och "gratis aktiviteter" vilket missgynnar friluftslivet. Exempelvis är det svårt att verka och ta betalt för sina tjänster som naturguide i ett område där Länsstyrelsen tillhandahåller gratis eller kraftigt rabatterade vandringar. Detta är något vi tycker är viktigt att Centrum för naturvägledningen förhåller sig till och verkar för förändra. Detta bör även has i beaktan när man arbetar med att certifiera naturvägledare.
- Stegen som föregår certifieringen uppfattar vi som allmänna i sin karaktär. Eftersom de flesta naturguider verkar inom ett specifikt geografiskt område och/eller inom en specifik aktivitet (vandring, paddling, cykling etc.) är det intressant att tänka till hur man förhåller sig till detta. Finns möjlighet för den enskilda guiden att fördjupa sig särskilt i t.ex. geografin som rör det "egna" området. Gällande specifika aktivitetsområden finns det ju också andra certifieringar som en naturguide måste förhålla sig till. Då får man ställa sig frågan om man kommer att välja mellan de olika certifieringssystemen eller om man tycker att det är relevant att nyttja båda.

Det var alla kommentarer från oss! Hör av dig om du har några funderingar från dessa.

Bästa hälsningar,

Fanny Bergström

Västsvenska Turistrådet/West Sweden Tourist Board

Kungsportsavenyn 31-35

400 15 Göteborg

Box 531 99

Tel. 031-81 83 83

Mobil. 076-815 83 83

fanny.bergstrom@vastsverige.com